

Indiska turer

Indiska turer

I Indien är det väldigt lätt att bli galen, för de flesta är det. Fördelen med detta är, att de som inte är det är desto klokare.

Icke desto mindre är Indien ett land som man kan leva i. Det är ett mänskligt och billigt land, och allt vad man behöver för att överleva är en smula tålmod och ett leende.

Flygfärden dit gick från Stockholm över Tallinn, Riga, Smolensk, Volgograd, Tiflis, berget Ararat, Teheran, Isfahan, Persiska Viken, Sharjah med Abu Dhabi och Oman och över Indiska Oceanen till Goa. Färden skedde nattetid vid fullmåne, och efter Smolensk avlöstes de långt nere på jorden strålande stadshärdarna av ett drömligt molnlandskap som blev desto mera drömligt genom fullmånens ihärdiga skarphet.

Flygplanet gick ner i Sharjah för att mellanlanda i denna oas av lyx och påfallande oljerikedomar som ett drömrrike ur "Tusen och en natt". Solen gick sedan upp över den Indiska Oceanen, som hade helt andra slags molnformationer att bjuda på än vad man var van vid. Mjukhet och vänlighet karaktäriserade denna nya värld från början och blev det dominerande temat under hela resan.

Likväl blev det första mötet med Indien en chock. Klimatet i Goa var det sämsta tänkbara - fuktigt och hett, och jag förstod genast alla som tog avstånd från Indien på grund av dess smutsighet. Ingenting är rent i Indien, men smutsen är trivsamt, och om man inte lär sig leva med den har man ingenting i Indien att göra.

Det i luftens komprimerade sardinburk forslade koncentrationslägret av svenska turister, som nästan alla var av samma slag - Svenssons av den värsta, fetlagda, kortklippta, imbecilla sorten, ställdes först att vänta i 40-gradig solhetta utomhus i en timme innan tullmyndigheterna tog hand om dem, varefter de fick stå och köa i ytterligare en timme men i ännu svårare värme inomhus. Därefter forslades de olika kategorierna till sina olika turistreservatshotell beroende av om de stannade en, två, tre eller fyra veckor. De flesta ville nog hem genast, men alla dessa var för lata för att ta något förnuftigt initiativ i den vägen.

Själv tog jag tåget så snabbt som möjligt bort från Goa efter en dags vanmakt i stillasittande ställning under kroniskt rinnande som i en mycket våt bastu. Tåglivet i Indien är underbart. Vagnarna är som jättelika baracker med ventiler. Dessa så kallade tågfönster har inga fönster men vågräta galler för att ingen ska ramla ut. Sedan finns det två luckor som man kan dra ner för fönstret, en plåtlucka, som utestänger både luftdrag och solsken, och en plastlucka, som bara utestänger luftdraget och som man kan se ut igenom. Vagnarna saknar kupéer men har båsliknande anordningar. Varje bås rymmer sex passagerare sittande om dagen och liggande om natten. I taket i varje bås finns tre stora fläktar som man kan sätta på och stänga av vid behov. Vanligen är de på oavbrutet.

Tågvagnarna är höga, och när man inträder i en sådan ser man genast hela vagnen, som är rik på rymd och utrymme, men den ter sig närmast som en förstörad koncentrationslägersbarack: överallt trängs, ligger och sitter obeskrivliga individer huller om buller om varandra. Sitsarna och även kojerna är stenhårda, och man måste ständigt ömsa ställning för att inte utmatta stjärten eller ryggen.

Först när man kommer till Indien förstår man Kipling på riktigt, och då måste man ge honom rätt i allt vad han har skrivit. Det har aldrig funnits en ypperligare och mer realistisk Indiensbildare, och ändå är Indien ett såpass totalt obeskrivligt land att ingenting stämmer, ingenting är logiskt, ingenting är rationellt, och ändå fungerar det, kanske mest tack vare en minutiös noggrannhet när det gäller detaljer, som skulle verka mördande för en europé. När jag exempelvis köpte mitt *Indrail Pass*, ett slags Interrailkort för Indien, för femton olika engelska pundsedlar, så skrev biljettförsäljaren faktiskt på sin blankett upp numret på varenda sedel. Det hörde till proceduren.

Tågen är långa och långsamma och tågresorna därför oändliga. Från Goa till Bombay (400 kilometer) tog det 20 timmar. Från Goa till Agra (200 km söder om Delhi) tog det 40 timmar. Följaktligen var man ganska skälvande på benen när man äntligen steg ut på stationen i Agra, som ett nyfött föl eller rådjur.

Broder Johannes mötte mig vid Taj Mahal lätt vitklädd i sandaler. Van som jag redan var vid indiska oförklarligheter var jag knappast överraskad men frågade honom ändå: "Hur kunde du veta att jag skulle vara här nu?"

"Det var lätt att räkna ut," sade han. "Vi visste ju med vilket flyg du skulle komma till Goa. Du hade inget hotell där, så du tog troligen första bästa tåg därifrån. Praktisk som du är måste du planera in Taj Mahal före Benares, för det att du ville uppleva Taj Mahal var ju en självklarhet. Hade du inte kommit hit idag så hade du kommit i morgon."

Låt mig dröja litet vid detta vårt första möte efter Egypten. Gud vet vilka irrfärder han hade beskrivit för att komma från Egypten till Indien via Irkutsk och allt vad han hade gjort och uträttat under tiden och på vägen under dessa åtta månader, men att undra över allt detta föll sig fullständigt oviktigt inför blotta upplevelsen av honom här på detta förtrollande ställe, denna så utsägligt vita, rena och heliga plats och han själv i denna skinande vita uppenbarelse, yngre och friskare än jag någonsin upplevat honom förut. Vi hade här känt varandra nu i fjorton år, och vårt litterära samarbete skulle snart fylla fem år. Ändå var det som om vi här stod precis på tröskeln alldeles i början av vårt viktigaste mellanhavande.

Han blev dock rasande när han fick höra att jag betalat 260 rupier extra för en platsreservation till Benares. "Hur kunde du vara så dum efter alla blodiglar som du råkade ut för i Egypten? Ditt Indrail Pass berättigar dig till en plats i första klass vilket tåg du än hoppar på och när utan någon extra kostnad. Med dina 105 pund har du en gång för alla köpt dig den rättigheten. Du har råkat ut för vanliga hänsynslösa turistskinnare. Låt dem skinna sina stinna turister, det blir inte turisterna färre av, men en sådan som du ska inte behöva råka ut för sånt. Det hade varit bättre om du fördelat de pengarna bland alla de tiggare du mött hittills som inte fått någonting."

Vi övergick snart till viktigare angelägenheter. "Herr Singh mår inte bra. Jag vet inte om han simulerar eller bara spelar teater. Jag har inte fått träffa honom ännu. Han vill inte se mig förrän du säkert har kommit."

Han hade som vanligt mycket att berätta och verkade ganska bitter på herr Singh. Om herr Singh verkligen var sjuk kunde man förstå att han inte ville utsätta sig för Johannes irriterade humör. Kim hade kommit men ingen annan. Det var detta som förargade Johannes mest. "Hade jag vetat det hade jag kunnat plocka upp ett antal muslimer, konfucianer och lamaiter på vägen. Nu är det för sent." Allt tydde på att herr Singh ville att så få som möjligt skulle komma, medan Johannes alltid var för att samla så många som möjligt till sina viktiga konferenser. Däremot väntade Kim en gäst från Frankrike som ingen visste något om. "Allt vi vet är att han kan stenografera. Det är förmodligen därför som Kim tagit honom hit för att inte ett enda ord av överläggningarna ska gå förlorat."

Han var mycket intresserad av mina intryck av Indien och belåten med min ytterst positiva inställning. "Jag visste att du skulle känna dig hemma här," sade han.

Vi diskuterade också den muslimska situationen. Jag berättade min uppfattning för honom att hinduerna hade svårt för att ta islam på allvar och att de närmast betraktade den med löje. "Det är helt riktigt," sade han. "Det är affärerna Salman Rushdie och Saddam Hussein som dragit ett obotligt löje över hela islam i hinduernas ögon, och saken blir inte bättre av att Iran höjer priset på Salman Rushdies huvud fastän ayatollah Khomeini är död. Ingenting hade kunnat skada islams renommé mera."

Man märkte ingenting av hans armbrott för ett halvår sedan. Han medgav att armarna hade läkts perfekt, men "det känns när jag lyfter tunga saker, och särskilt om jag lyfter någonting med handflatan uppåt," sade han leende. Han menade

högerhanden, vars underarm brutits, medan vänsterarmen brutits ovanför armbågen. Han ville helst inte tala om olyckan och dess tragiska allvar, som utlösts genom otur och oförutsägbara väderleksförhållanden. "Vi har viktigare saker att tala om," menade han, "innan vi kommer in under ordets makt under herr Singh."

Det var någonstans i Himalaya i våras som han haft sin svåra olycka i en snölavins med ett par jakar. Han hade försökt rädda packningen, kommit under en jak och brutit båda armarna. Han hade fått ta skydd i ett kloster, där munkarna gömt honom inför en kinesisk inspektion - de hade stoppat ner honom i klostrets likkammare tillsammans med andra obegravda lik i ett slags krypta. Kim hade varit med honom, och han hade gett mig hela historien under vår gemensamma tågfärd från Köpenhamn till Frankfurt. Det var efter olyckan som Johannes tagit sig till Ryssland, återhämtat sig i Irkutsk och sedan rest direkt ner till Indien. Inte ett spår syntes nu på honom av vårens olyckor och provningar.

Det var naturligtvis mycket sällsamt att möta honom här efter så lång tid och just vid Taj Mahal, ett muslimskt byggnadsverk, som utan konkurrens råkade vara världens vackraste, just när vi båda kanske visste mer om islams svåra kris (i sina nuvarande former) än någon annan och kanske råkade hålla islams öde i våra händer. Världens utan konkurrens vackraste byggnadsverk? Ja, det vågar jag säga, fastän jag inte har sett hela världen; och jag tror att alla som upplevat Taj Mahal delar min mening. Redan parkerna utanför är fullkomligt överväldigande i sin skönhet. Redan introduktionstemplena och paviljongerna utanför är blott alltför överväldigande. Redan de omgivande trädgårdarna innanför parkerna får en att smälta av skönhetsupplevelsens innerlighet. Bara portarna är som ett Alhambra i kosmisk förstoring. Allt som man passerar innan man ens får se mausoléet är som enkom konstruerat för att ständigt höja den inträdandes stämning och förväntningar. Till slut är man rädd för att själva mausoléet bara skall vara en kliché efter allt det överväldigande omkring det, - när det faktiskt visar sig vara kronan på verket, en krona som ensam gör Indien till världens rikaste land. Alla de som beklagar Indiens fattigdom, tycker synd om de stackars fattiga hinduerna, beklagar Indiens ofattbara elände och dömer det hela efter en egoistisk materiell standard begriper ingenting. Vi som lärt känna Indien förstår varför hinduerna är lyckliga medan alla världens övriga materiellt rikare folk är olyckliga.

Mausoléet byggdes av en konung över hans bortgångna gemål, som han älskade så oerhört, att detta världens vackraste monument samtidigt strålar av vemod och sorg. Varken Johannes eller jag ville gå in i det då vi var överens om att den sovande drottningen där inne inte fick störas, åtminstone inte av någon som i någon mån kunde förstå vidden av hennes konungs kärlek till henne.

"Smärtornas himmelska tempel", "det absoluta paradiset för en älskad avliden", "den ousinliga saknadens universella känsloklimax", "den eviga saliga gråten", "den absoluta arkitektoniska skönheten", alla Taj Mahals klassiska epitet äger sina berättiganden. Inträdet kostar två rupier (40 öre). Videofilmning är förbjudet. Fotografering ute i trädgårdarna är icke tillåten. En oavlönad indisk vakt visade mig gratis de bästa fotograferingsvinklarna. Jag ville helst av allt få med Johannes på en bild med det heligaste av alla tempel i bakgrunden från dess vackraste vinkel, men han vägrade - "jag är icke värd att synas på samma bild som Taj Mahal." Jag har aldrig fått fotografera honom. Förutom hos sådana som Johannes och jag var respekten för den avlidna obefintlig. Det kändes nästan som om det skulle till två klassiska vemodiga islamforskare och bekymrade sådana som han och jag för att den rättvisa vördnaden skulle tillkomma den avlidna, den mest älskade av alla drottningar.

Innan vi skildes återvände vi till incidenten med hur jag hade blivit lurad. Han berättade precis hur det hade gått till. Jag hade råkat ut för en påpasslig turistfångare. Han hade sett mig i den långa kön för reservationer, lockat mig med att allting skulle ha varit fullbokat, erbjudit mig ett alternativ, och jag hade gått på det. De 260 rupierna

hade han sedan delat med någon direktör på stationen som varit införstådd med hur man lurar turister. Men nu hade jag min dyrt köpta reservation, samme reseagent hade försett mig med en rickshawchaufför för hela dagen för 40 rupier, och jag tyckte varken att jag kunde avstå från min dyrt köpta reservation eller från min troget väntande rickshawcyklist. Johannes förstod mitt dilemma och lät mig gå. I stället skulle han vara i Benares före mig, förbereda de andra, fransosen skulle ha kommit fram idag, så att vi kunde dra i gång med överläggningarna så snart som möjligt på eftermiddagen. Sålunda skulle de kunna komma i gång två dagar tidigare än beräknat. Johannes var mycket otålig med att få komma åt doktor Singh.

Min trogne tandlöse gamle rickshawcyklist förde mig lycklig till stationen via en diamanthandlare och en mattfabrikant, som båda trodde de kunde göra affärer med mig. Under artig utbytande av adresser kom jag undan med förhoppningen om att kunna göra affärer med dem nästa år, när jag eventuellt kom tillbaka. Att kunna göra goda affärer med dem var inte alls en omöjlighet, om man hade pengar. Det var det jag inte hade. När jag skildes från min rickshawchaufför vägrade han växla en 50-lapp och krävde växeln som backshish. Det visade sig, att alla dessa människor, från reseagenturföreståndaren till restaurangägaren, diamanthandlaren och mattfabrikanten, som rickshawcyklisten fört mig till, varit muslimer liksom rickshawcyklisten själv. Och tre av dem hade lyckats plocka mig på pengar på exakt samma fräcka sätt som deras trosfränder gjort det i Egypten. Följden blev en besk eftersmak efter alla dessa muslimer i Agra, dessa ättlingar till mogulerna, som hänsynslöst gjort om flera av Benares vackraste tempel till moskéer, vilket hinduerna av ren tolerans låtit dem förbli.

Innan vi når Benares vill jag gärna nämna de intryck av Aids i Indien jag fått hittills. Folk vill inte tala om det och tar det inte på allvar. För hinduerna är Aids blott en plåga av många och inte märkvärdigare än någon annan. De lever med det som med allt annat elände, som i Indien, liksom allt annat mänskligt där, är utan botten. Bland de oräkneliga tiggare jag utsattes för, av vilka en klar majoritet var barn, förekom det sådana med stympade lemmar, neurosedynbarn utan ben, vanskaplingar med fötter som fotbollar med bulor och bölder, blinda, stumma och döva, och mest gripande av alla tiggare var de blinda som gick omkring och sjöng. En gammal man utan ögon sjöng helt underbart. Min princip var den att ge de tiggare en slant som uppträdde ensam, men aldrig mer än fem rupier (en krona), och att avstå helt om jag saknade så låg växel, medan alla tiggare som uppträdde i grupper om två eller flera ignorerades helt. Även alla tiggare som hade väntande kompanjoner ignorerades, sådana som uppenbarligen uppträdde å andras vägnar samt sådana som uppenbarligen var bedragare. Ensamma barn med något lyte som utan att ge upp envisades i det oändliga med att dunka huvudet mot ens fot var det naturligtvis outhärdligt svårt att behöva refusera när man saknade växel.

Vad är Aids mot sådana levandes plågor som inte ens har döden att se fram emot?

Hur ska jag kunna förklara det oerhörda som hände i Benares och göra det begripligt? Det hela var ungefär ett fiasko av sådana oerhörda proportioner att det överträffade alla ens förväntningar. Mycket återstår ännu att utreda och komma under fund med, gradvis klarnar det hela, men det förblir osmältbart. (Ännu två veckor senare, när jag skriver rent det hela, får jag kallsvett när jag tänker på det.)

Jag blev ytterst väl mottagen i Benares och fick min första säng efter fyra nätter utan, ett eget rum med dusch och rena lakan. Ett mera fullkomligt paradiset var det omöjligt att drömma om efter 55 timmars tågresa till Benares och efter ett tåg från Agra som var ännu primitivare än alla de tidigare: kojerna var trånga och stenhårda, takfläktarna var bara två i stället för tre i varje bås och fungerade inte, tåget var så packat att jag var fullständigt isolerad i min överkoj hela vägen och varken såg något av

Kanpur, Allahabad eller Lucknow, om det var dessa städer som passerades. Två italienare befann sig i liknande belägenhet inte långt från mig (men tillräckligt långt för att jag inte skulle kunna få kontakt med dem) och blev knäckta och gav upp på halva vägen och tänkte fortsätta med buss, som också varit Johannes förespråkade alternativ. (Det lönar sig vanligen att åka buss i Indien, vilket går snabbare och är billigare om vägen inte är för lång, men vägarna är desto sämre.) Italienarna gjorde en oförglömlig sorti från tåget grälände teatraliskt på italienska med alla saligt leende oförstående hinduer som de trängde sig förbi på den svåra vägen ut.

Efter att jag fått duscha och återhämta mig kom Kim och hämtade oss. Han ensam visste var herr Singh befann sig. Kim var tyst, och även herr Singh hälsade oss med tystnad. Han ville tydligen att stämningen inte skulle tillåta några känslouttryck.

Vi väntade på fransmannen som kom ganska snart. Kim presenterade honom för oss. Det var en medelålders härjad figur som såg ut som om han mest i sitt liv sysslat med sjöslag och krogslagsmål. Han hade flera markanta ärr i ansiktet som dock inte förfulade det, han hade en skäggstubb som tydligt skvallrade om ett mycket slarvigt liv, men det som var intressant var ögonen. Han hade en magnetisk blick som om han med den ville spika fast varje människa han såg vid väggen. Man visste inte om han faktiskt genomskådade allt och alla eller om han bara var fruktansvärt luttrad av erfarenheter eller alkoholism.

Tydliggen hette han Max. Han satte sig utanför kretsen av oss fyra och tog genast fram sitt noteringsblock och började använda det som en vanlig professionell journalist.

Herr Singh började äntligen tala och förde sedan ordet hela tiden. Han dominerade samtalet fullständigt hur hårt Westerberg än försökte rubba honom. Det hela utvecklade sig snart till en intensiv ordduell dem emellan. Herr Singh gick genast drastiskt till saken, förklarade monoteismen upphävd emedan den inte längre behövdes, och därmed var striden i full gång. Herr Singh verkade fullkomligt avslappnad hur tård och trött han än tydligt var, det fanns flagnande sprickor i hans jämnmodiga fasad, och Westerberg skonade honom inte. Han gick så långt som till att förklara herr Singhs tänkesätt nazistiskt i sin grymma cynism medan herr Singhs svåraste anklagelser mot monoteismen naturligtvis var atombomberna mot Japan, som fällts genom de kristna regeringarnas initiativ i Amerika och England, varvid miljontals oskyldiga massmördats utan anledning, ett sår i Asien som ingen kristendom och monoteism i världen kunde bota.

Mest följde jag dock med fransmannen. Han var inte helt utanför debatten, herr Singh drog in honom ibland, men han fick under diskussionens gång ett allt tydligare drag av ovilja, som om han varken trodde på vad som sades eller tyckte om det. Till slut fick herr Singh ett allt mera plågat uttryck i ansiktet, och till slut föreslog han ett avbrott för en ordentlig middag. Ingen hade någonting emot det. Det märkliga var emellertid att fransmannen inte ville delta. Han gick i stället ut på en promenad, och vi andra fyra hade all anledning att frukta att han inte skulle komma tillbaka.

Men han kom tillbaka, och vi kunde alla andas ut. Emellertid återstod det värsta. Just när vår diskussion äntligen började bli verkligt intressant fick herr Singh plötsligt ett anfall. Det var just vad han själv hade fruktat mest för, och nu hände det, och det var ohyggligt att vara närvarande. Det var inte bara en kollaps, utan det var som om hela hans kropp varit utsatt för fruktansvärda elchocker. Kim kunde hantera det och gjorde vad han kunde och bad oss andra gå, vilket vi inte ville göra, utom fransmannen, som gick. Och det värsta av allt var att denna gång kom han inte mer tillbaka. Han hade nästan visat att han hade fått nog. Han försvann och tog alla sina anteckningar med sig.

Herr Singhs anfall var så svårt att det försämrades ytterligare. På kvällen vågade Kim berätta för oss vad varken jag eller Johannes vetat eller haft en aning om. Herr Singh hade kommit till Benares bara för att dö. Därför hade han bara velat se sina närmaste förtrogna hos sig. Hans doktor hade sagt att han inte tålde ett nytt epileptiskt

anfall. Johannes var förkrossad. Endast Kim hade vetat hur det egentligen hade förhållit sig med herr Singhs tillstånd.

I denna fina säng i detta vackra tysta fridfulla rum väntar mig således en sömnlös natt. Kim är ute och söker efter fransosen. Och allt vad vi kan göra är att vänta och se hur situationen ska vidaregestalta sig. Förhoppningsvis lever herr Singh ännu i morgon, men någon fransos tror varken Johannes eller jag att vi mera ska få se röken av.

Efter en hemsk natt med både uppkastningar och diarré, och som dessutom förstördes av moskiter, följde en sordinerad morgon. Det var omöjligt att inta någon frukost. Kim kom och kallade på oss. Han berättade att herr Singh var mycket svag men att han ändå ville träffa oss.

Han hade åldrats 10 år på en natt. Han var bara några och sextio, men nu såg han ut som åttio. Emellertid kunde han ännu uppbjuda sin älskvardhet.

"Please pardon my vanity, that I wanted to see my three favourite bodhisattvas before I died." Han kallade oss fram en och en. Jag fick komma först. Han satte sina händer mot min panna och sade något på sanskrit. (Enligt Johannes var det något om att Vishnus ande skulle vara med oss.) Det kändes som om man fått ett sigill inbränt. Sedan gjorde han det samma med de andra. Johannes grät, vilket var mycket upprörande, då jag aldrig hade sett honom gråta tidigare. Kim var mera sansad fastän han var yngst av oss alla - bara några och trettio. Sedan sade herr Singh: *"Take care of the world, because I can't do it any more."*

Det var allt. Vi fick gå. Han log när vi gick, men man kunde se på honom att han inte hade långt kvar.

Kim dröjde ännu kvar inne hos honom. Sedan kom han ut och ville tala med Johannes i enrum. Johannes hade känt herr Singh längst av oss alla. När de båda kom tillbaka till mig sade Johannes till mig mycket allvarligt: "Herr Singh kommer att dö inom de närmaste dagarna, och Kim kommer att ombesörja hans kremation vid Ganges. Jag föreslår att du reser vidare med tanke på hur du har mått i natt. Har du någonstans att ta vägen?" Jag hade ingenstans att ta vägen. Plötsligt stod det helt klart för mig hur totalt ensam jag var i hela Indien nu på denna min första resa i detta väldiga vilda land av idel kriser och faror överallt, fastän jag befann mig mitt bland vänner. "Kim föreslår att du reser upp bland bergen. Vad tror du om det?" Jag kom då att tänka på att jag redan i Göteborg hade lockats av möjligheten att sticka upp till Darjeeling, men att det var förenat med vissa svårigheter som problem med myndigheter och oro i området. Men i brist på annat föreslog jag att jag skulle resa till Darjeeling av och an på några dagar och sedan komma tillbaka. Kanske herr Singh ändå kunde återhämta sig. Johannes gillade förslaget. Han kände tydligen inte till de politiska och byråkratiska svårigheterna. "Men du behöver inte komma tillbaka. Avgör saken själv när du lämnar Darjeeling. Om du inte kommer tillbaka meddelar jag dig ändå allt viktigt förr eller senare."

Ingen visste bättre än Johannes hur dålig jag hade varit under natten. Han hade själv hjälpt mig till toaletten flera gånger och varit noga med att jag inte frös i sängen. Därför var han nu så allvarlig.

Även Kim gillade förslaget, inte heller han tycktes känna till några svårigheter med att besöka Darjeeling. Tvärtom sken han upp inför idén och trodde att det under omständigheterna var det bästa tänkbara stället för mig och att jag skulle trivas där. Jag reste till Patna samma dag (5 timmar öster om Benares) för att samma kväll ta tåget upp mot Nepal, Sikkim och Bhutan och den yttersta indiska utposten mot dessa länder och mot Tibet - Darjeeling.

Här är det lilla som jag egentligen vet om herr Singh. Utbildad till läkare praktiserade han aldrig utan gick i stället in i politiken. Denna övergav han redan på Shastris tid på 60-talet och blev därefter vetenskapsman och sedermera mer och mer religiös och var en tid djupt engagerad i sikhernas sak. Han förstod fullständigt att de hade mördat Indira Gandhi, även om han vid det tillfället tog avstånd från sikherna. Namnet Singh är säkert inte hans ursprungliga namn utan kanske bara en titel, då just denna titel, som betyder "lejon", förlänas många framstående sikher. Som vetenskapsman var han mest pionjärverksam för den gröna revolutionen. I Egypten utmärkte han sig med att vara den mest anspråkslösa av alla deltagare och den enda som aldrig höjde rösten. Kim var där nummer två i försynthet. Jag hade gärna velat lära känna doktor Singh närmare, men nu verkar det vara för sent. Han har aldrig varit gift eller haft barn, han hade inga nära anhöriga, men en släkting till honom var visst politiker. Politiskt beklagade han uppdelningen av Indien i Pakistan och Indien och attribuerade den tragedin med dess många åtföljande krig till indiernas otacksamhet till England i förening med muslimernas egoistiska halsstarrighet. Han älskade Gandhi men beklagade dennes politiska ageranden, vilket ju ledde till dennes död. Han hade ett otroligt kontaktnät i hela Indiens bakgrundspolitiska värld och även inom dess olika religioner. Han tolererade andra religioner men sade en gång, att "Indiens religion är fantasi, och det finns ingen bättre gud här i världen."

Tyvärr fick jag aldrig lära mig hans riktiga namn. Jag försökte en gång, men efter att jag försökt några gånger sade han: "*Forget it.*" Till utseendet var han nästan som en gammal romersk senator, med hög panna och ändå rik hårväxt utan flint, med vitt hår, skarpa drag, elektrifierande ögon och en bred ironisk mun som gärna log åt andra, varunder han då finkänsligt brukade böja ner ansiktet. Endast den mörkare hudfärgen förrådade hans indiskhet.

Aidssituationen i världen, om jag har förstått den rätt, är väl enklast summerad och sammanfattad sålunda: I delar av världen som Europa, det engelsktalande Amerika, Australien och Japan är situationen under kontroll såtillvida, att man kan följa med pandemins utveckling, föra statistik och göra tafatta försök till fördröjning av sjukdomens utveckling genom hittills misslyckade medikamenter. I resten av världen, alltså Asien, Afrika och Latinamerika, finns inte denna kontroll. Bland dessa världsdelaers miljardmassor kan alltså denna pandemi ställa till med vad som helst. I västländerna, Japan och Australien, där man framgångsrikt skulle kunna kontrollera pandemin, föredrar man ändå att hänge sig åt droger och prostituerade och ta med sig sådana vanor till tredje världen. Sådan är situationen. Naturligtvis föredrar man i länder som Indien att rycka på axlarna åt hela problemet. I Indien är man dock av den meningen, att de värsta spridarna av Aids är rika araber. En annan tragisk uppgift: 90% av alla Indiens prostituerade är tvingade in i sitt yrke från vilket det inte finns någon återvändo.

Naturligtvis planerar jag härifrån Darjeeling att återvända till Benares, fastän vi glömde en sådan viktig detalj som att jag måste kunna hitta tillbaka igen till huset där vi vistades. Med litet tur hoppas jag kunna hitta tillbaka dit ändå.

Resan till Darjeeling tog 16 timmar från Patna. Den sista biten var en tre timmars bussfärd upp för Himalayas sluttningar. Darjeeling erinrar starkt om James Hiltons beskrivning av Shangri La med utsikten mot Kanjenjunga som perfekt motsvarighet till inramningen av Shangri La. Många gamla engelska kolonialminnen lever i bästa välmåga kvar här fortfarande, av vilka det underbaraste är den gamla smalspåriga järnvägen, som fortfarande används i högsta grad. Man lyfter på ögonbrynen åt gamla hotellnamn som "*Gay Lords Hotel*" från en tid när "*gay*" ännu bara hade sin ursprungliga oskyldiga betydelse. På vägen upp möttes man av försäljare som hade som saluförande ramsa "*chef chef papan chefs*" vilket man undrade vad det betydde, då

det lät så synnerligen komiskt, pittoreskt och bestickande på samma gång. Det som de sålde verkade ganska obeskrivligt tills det visade sig vara indiska versioner av "*chips chips popcorn chips*". Indien är även drakflygarnas förlovade land utom cricketspelarnas, och i många telefonledningar ser man strandade drakar. På väg upp till Darjeeling var förekomsten extra riklig. Darjeeling tycks även vara hundarnas paradiset. Staden är full av hundar, vanligen små, snälla och tama fastän de normalt går lösa, och de börjar allesammans skälla före soluppgången. Två tips: gå inte ut i Darjeeling efter solnedgången utan ficklampa hur starkt stjärnorna än lyser, ty marken förblir ändå osynlig, och om man snubblar eller ramlar ser man inte hundlortarna. Och sov med öronproppar, om man vill slippa bli utskälld före soluppgången. Gatorna sopas först på morgonen. Det berömda tåget, som är en av världens högst belägna järnvägslinjer, (stationen Ghoom är världens näst högsta efter en station i Peru,) heter *Toy Train* och är mycket litet, har sittplatser för 32 människor, följer vägen och orsakar ofta trafik kaos i synnerhet om någon klumpig militärkolonn med stora truckar ska förbi, och om den smala vägen blir förstoppad av strandade bussar och för mycket turistfordon är det omöjligt att korka upp den om inte samtliga backar; och när tåget går som långsammast i de snävaste kurvorna, (det förekommer kurvor i 45 graders vinkel,) kan man lugnt promenera snabbare än tåget. Staden domineras av nepaleser som utgör mönster av vänlighet och ärligaste älskvärdhet, trots Darjeelings berömda Gurkhakompanier. Staden är ett viktigt militärfäste, och alla utlänningar som reser dit kontrolleras, även om de inte längre behöver ha något byråkratiskt specialpass.

Efter en fyra timmars promenad uppåt bergen hamnade jag på en liten kyffig restaurang hållen av en liten nepalesisk mycket rörande gammal man av ungefär halva min kroppsstorlek. Man hade redan hunnit bli van vid att vara nästan huvudet högre än de flesta indier, men nepalesarna är ännu mindre. In i samma restaurant kommer en mycket mörk längre indier i medelåldern med mycket djupa forskande ögon och rikt blåsvart silvergråsprängt hår, som bara använder sig av engelska. (Nepalesiska är ett helt annat språk än alla andra hinduers.) Han fäster sig vid mitt sätt att tala engelska, och ett samtal uppstår oss emellan, som sedan blir svårt att avsluta. Han är född i Benares men har bott i Darjeeling sedan 30 år tillbaka. Han är något av en vandrande filosof, och han ägnar sig mest åt självstudier i engelska och åt att författa små idylliska ofta samhällskritiska indiska noveller på engelska. Då han saknade utbildning var han mycket tacksam för varje hjälp och gott råd han kunde få av någon utlänning. Han hade sin skrivbok med sig, som han tydligen alltid bar omkring, och jag rättade gärna genast några av hans idyller. Det visade sig att hans engelska var påfallande avancerad.

Jag blev bjuden till hans hem om kvällen. Det var en ännu enklare håla än samtalsrummet i Benares. Tillsammans med sin hustru levde han i ett enda rum om ungefär 15 kvadratmeter med jordgolv, men utanför rucklet hade han Darjeelings kanske förnämsta utsikt upp mot Kanjenjungamassivet.

Han var född i Benares i mycket enkla omständigheter i en primitiv bondby. När han blivit vuxen gällde det att komma ut i världen och försörja sig, och den stora framtidsstaden med lysande möjligheter var Delhi. Han liftade dit och övernattade på halva vägen i en järnvägsstation. Han lade sig att sova på det hårda betonggolvet, som alla andra, men fick ögonen på en ledig bänk, som han ockuperade. När han sov där en stund väcktes han bryskt av en tjänsteman som visade honom en annan plats bland många andra medellösa på betonggolvet, och lydigt begav han sig dit. Det visade sig, att denna grupp hemlösa stod under uppsikt och skulle inför rätta för dagdriveri. Min vän Sri Ram sållades till dessa, dömdes till en månads fängelse och upplevde i fängelset alla en orättvist dömd straffånges värsta infernovandringar innan han kom ut igen. (Man kan tänka sig indiska fängelseförhållanden i storstaden Delhi på 50-talet.) Jag fick läsa hans långa novell om hela vandrigen, ("*Thirty Days for Nothing*"). Sådan var alltså verkligheten i framtidsdrömmarnas paradiset Delhi. Naturligtvis blev han svårt sjuk på kuppen men lyckades återhämta sig.

Därefter hade han vandrat omkring i Indien på jakt efter ett ställe där han kunde leva trots sin från början förintade karriär, (fängelsevistelsen stod för evigt stämplad som ett brännmärke i hans protokoll,) och i Darjeeling blev han vänligt bemött av nepaleserna, varför han stannade där. Han levde på att gå omkring med en verktygslåda som gravör; han utförde alltså små tillfällighetsjobb med ingravering av namn på skyltar. Han hade en son nere i södra Indien, och det var den enda säkra adress han kunde ge mig, då hans Darjeelingadress helt enkelt inte fungerade. Jag fick hålla kontakt med honom brevledes, men bara i sonens namn, så att sonen inte skulle få besvär av faderns öde, som ju i praktiken var brännmärkt av de statliga myndigheterna från början.

Han hade många litterära frågor att ställa mig. Mest var han nyfiken på en bok som han hade kommit över, som visade sig vara Orestin av Aiskhylos. Jag lärde honom att rätt uttala namnen Agamemnon, Orestes, Prometheus, m.m, och han var helt entusiastisk över den grekiska mytologin, som ju har många paralleller med den indiska. Han hade även böcker på italienska, franska, tyska och till och med svenska, mycket av hans lilla hem upptogs av böcker, som han ibland måste sälja av när inkomsterna krympte.

Men mest imponerande var hans djupa insikt i indisk politik och det sociala samhället. Indien är nu i en märklig fas av politiskt uppvaknande. I alla tider har indierna gått på det här med Gandhis och Nehrus ofelbara förträfflighet och deras heroiska kamp mot det engelska förtrycket, men nu börjar indierna sakta förstå, att allt det onda som frihetskämparna menade sig avlägsna med engelsmännen i stället nu efter självständigheten är mycket värre. Förtrycket har ökat i stället för att minska, demokratin är bara en mask och fasad för kastväsendets system av inre beundran, med engelsmännen försvann även dessas organisation, rättsväsen, ordning och ekonomi, Indiens riksbank är i upplösningstillstånd, byråkratin är allsmäktig, efter Sovjetunionens fall har man börjat upptäcka och ifrågasätta det indiska etablissemangets alla skumma affärer och allianser med mördare som Nasser, Tito, Bresjnev och andra, affärer mot vilka Bofors framstår som bara en diskret liten fis, ingenting fungerar i samhället som tycks lida av permanent kortslutning i nätet, och allt detta börjar nu Indiens djupare folkmassor att fatta.

Efter denna mycket givande dag med en ny indisk vän, som nästan kändes som en direkt fortsättning på doktor Singh, som var mera svårtillgänglig i sin höga lärdom medan denne var mera konkret, hade jag plötsligt en känsla av att äntligen ha fått kontakt med det verkliga, levande, innerliga Indien. Sri Ram var 57 år gammal men såg 15 år yngre ut, fastän han nu började få problem med tänder och ögon, hans engelska var underbar trots det torftiga uttalet, och fastän han aldrig bad om en enda småpeng var det för första gången ett nöje att få kunna skänka en indier pengar, 10 rupier till att börja med. (Hade jag givit mera hade han kunnat få problem med sina grannar.) Han tog tacksamt emot det, och jag gav det fullständigt frivilligt och oombedd.

Den påföljande natten blev däremot fasansfull. Till mitt hotell ankom en entusiastisk tyska, som var mycket intresserad av mig och som jag hade någon konversation med, då jag undrade vad hennes översvallande hjärtlighet berodde på, tills hon radade upp ett antal cannabiscigaretter, som hon gärna bjöd på. Finkänsligt drog jag mig tillbaka och inledde en sömlös natt med min andra indiska avföring (den här gången perfekt) men med åtföljande nya uppkastningar. Maglaboratoriet stormade sedan hela natten, och aldrig har jag fisit så kraftigt och ihärdigt och våldsamt och länge. Det var tydligen dags att lämna Darjeeling.

Men i gryningen gick jag upp klockan fyra för att vandra till soluppgången på Tiger Hill. Sikten var fullkomligt klar, och det hade hela grannskapet tagit vara på, för uppe vid Tiger Hill samlade sig 50 jeepar fullproppade med nepaleser och bengaleser för att fira en folkfest inför den praktfulla soluppgången klockan sex på morgonen. Det sjöngs och dansades och klappades i händerna när det omätligt ståtliga Kanjenjunga, världens

tredje högsta berg, långsamt började gnistra och blänka och stråla av ljus i sin majestätiska bländvita drapering. Jag var den enda europén bland alla dessa små glada nepaleser och bengaleser, och jag var den enda som var till fots. När alla de 50 jeeparna hade farit igen för att ta i tu med en vanlig arbetsdag stod jag ensam kvar med hela Himalayas horisont och ett berg mer än dubbelt så stort, högt och vackert som Fuji Jama, som uppfyllde hela horisonten med en naturhögtidlighet utan motstycke i gudomligaste majestät. Vem hade kunnat ana att Shangri La faktiskt skulle existera i verkligheten?

Men den största utmaningen var vissheten om, att bakom detta världens mest majestätiska berg och bergslandskap så dolde sig en hel värld av bara Shangri La, nämligen Tibet. Prospektet inför alla dessa berg, som dolde någonting där bakom, resulterade i en farlig frestelse för framtiden. Man kunde ju nu inte längre avstå från Tibet, när man en gång kommit så här nära.

Jag hade lämnat Benares på lördagen. När jag återkom följande onsdag stannade tåget vid den södra stationen Moghulserai, varifrån det är 20 kilometer in till staden. Jag tog en taxi till den stora bron och fick den här gången nöjet att få möta staden från floden.

Första gången hade jag inte fått se mycket av staden, då jag varit helt beroende och upptagen av mina kamrater, men nu tog jag mig friheten att vandra genom hela staden. Snart förstod jag varför Johannes förra gången nästan förbjudit mig att gå ut i staden. Överallt fanns det inbjudande människor som måste visa vad de hade att sälja, och snart hade jag förlorat 300 rupier. Ett tips till framtida besökare: se upp för färska koppankakor! De finns försåtligt utplacerade överallt, de är ännu talrikare än hundlortarna i Darjeeling, och som fotgängare i en godtycklig trängsel har man ingen chans.

Jag fann huset var vi hade varit den natten. Jag mindes att huvudpostkontoret låg ganska nära, och när jag väl funnit detta gick resten lätt. Änkan, doktor Singhs väninna, som då tagit hand om oss, fanns kvar, men alla de andra var borta. Doktor Singh hade avlidit på söndagskvällen, följande morgon hade Johannes gett sig av norrut, och var Kim var nu visste hon inte. Hon hade ingenting med begravningsceremonierna att göra, och det var möjligt om inte rentav troligt att doktor Singh redan var kremerad. Jag kom ihåg det halvt förkolnade till en indisk svastika vridna liket i floden som jag hade sett från bron på morgonen och reflekterade över möjligheten att det liket hade kunnat vara doktor Singhs.

Angående den indiska religionen kan man ha följande synpunkter. I all sin färgstarka fantasirikedom och sin oändligt skiftande och nyansrika symbolik saknar den dock all logik, ordning och konsekvens, vilket återspeglas i hela det indiska samhället. Det säger nästan allt, att de enda som framgångsrikt bemästrat Indien är härskare som inte haft någonting med hinduismen att göra, som mogulerna och européerna. Dessutom har hinduismen definitiva frånstötande drag, som väl närmast kan beskrivas såsom snaskiga. (Ex. det uppbrända svastikaliket i Ganges.) Denna snaskighet hör emellertid samman med klimatet, mentaliteten och de naturliga förhållandena i Indien, med bekymmer som de nyckfulla explosiva diarréerna, som kommer utan förvarning och utan skönjbar anledning, de ytterst bisarra specialsjukdomarna, omöjligheten att hålla någon konsekvent hygien, överbefolkningen och fattigdomen. Det säger sig självt, att okontrollerad överbefolkning måste medföra okontrollerad fattigdom. Till hinduismens fördel måste dess inställning till kvinnorna anföras. Kvinnor ska vara vackra, de ska äras och skämmas bort av sina män, de ska hålla nycklarna till huset, och deras mäns sinnestillstånd, samhällsställning och rekorderlighet ska återspeglas i hur vackra deras hustrur är, hur väl de är klädda, hur fina smycken de har och hur väl de mår. Den indiska kvinnoinställningen är alltså ganska motsatt den islamska. För en hindu är det en självklarhet att varje kvinna ska få

ha samma frihet som varje man. Samtidigt som den yttre könsskillnaden i Indien kanske är mera påfallande än någon annanstans, så är kanske könsdiskrimineringen kanske mindre än någon annanstans.

I sin fattigdom, överbefolkning och mjuka mentalitet påminner Indien mycket om Brasilien. En anmärkningsvärd skillnad är dock, att i Indien skjuter man inte sina tiggarbarn ens om de är vanskapta.

Om man kan tolerera snaskigheterna så måste Indien framstå som ett paradiset, som alltid kommer att ha mycket att lära och ge resten av världen, och som varje människa med bara en gnutta andlighet måste inspireras och imponeras av. Tänk bara på en sådan sak som hönan, som importerades till Europa från Indien. Alla ägg vi äter har vi alltså Indien att tacka för. Även Kina har skänkt ett evigt hus- och sällskapsdjur, men vilket? Jo, råttan.

Benares har två järnvägsstationer, av vilka den ena ligger två mil söder om staden medan den andra ligger inom promenadavstånd från centrum. Av praktiska skäl valde jag även den andra gången att lämna Benares via den senare, vilket visade sig vara ett misstag. Det förekom ett direkt tåg från Benares till Madras, som hade passat mig perfekt, och som skulle avgå samma dag. Först var det några timmar försenat, sedan var det 6 timmar försenat, sedan 12, och till slut 19 timmar försenat. Det skulle då alltså avgå först klockan 13 följande dag. Då det var för sent att boka sig för en säng på stationen måste jag uppsöka hotell. När jag återkom följande morgon klockan 9 till stationen hade Madraståget kommit och gått. Följande skulle avgå fyra dagar senare.

I stället inväntade jag ett annat tåg, som skulle gå till Patna, varifrån det fanns en daglig direktförbindelse till Madras. Det skulle avgå 14.45, först var det 45 minuter försenat, sedan en timme, sedan 90 minuter och till slut två timmar. Till slut visade det sig att det tåget hade strukits från programmet. Likväl stod det kvar på tidtabellen, och alla informationsexperter på stationen talade om det tåget som om det alltså existerade, fastän det alltså hade strukits. Min enda återstående möjlighet var att ta ett tåg till Calcutta och därifrån ett snabbtåg till Madras, då jag ej längre kunde hinna med Patna-Madras-tåget.

Hela denna station gav intryck av att inte fungera. Bakom en ståtlig fasad sprang rättorna omkring på restauranggolvet och i första-klass-väntrummet, och med alla dessa oändliga förseningar med strukna tåg, som alla förnekade att var strukna, förekom det liksom ingen kontroll över situationen. Jag hade förlorat ett oåterkalleligt dygn på denna oordning och därtill 600 rupier av min reskassa. Johannes hade haft rätt: jag borde inte ha återvänt till Benares. Ändå är jag glad att jag gjorde det, så att jag fick veta vad som hade hänt angående mina vänner, och så att jag närmare fick lära känna staden. Men varning alltså för stationen Varanasi Cantonment. Håll er till Moghulserai söder om staden.

Vid samtalen i Benares hade doktor Singh talat väldigt mycket om den symboliska föreställningen om Juggernaut. I Orissa fick jag äntligen veta exakt vad detta indiska mysterium rör sig om. Det verkliga ordet är "Jagganath" och betyder "Universalhärskaren". Det är alltså en mycket indisk föreställning om en allsmäktig gudomlighet. "Juggernaut-kärran" kommer in i bilden genom de religiösa festerna i Puri, som infaller årligen i juni-juli. Till dessa fester konstrueras väldiga kärror, "Raths", som är fjorton meter höga och rullar på sexton hjul. Kärrorna är fyrkantiga om ungefär tio kvadratmeter, och det krävs enorma krafter för att rulla i gång dem i de religiösa processionerna. När de väl kommit i gång är det nästan omöjligt att stoppa dem. Förr i tiden för en 3-400 år sedan var det sed bland de mest hysteriskt religiösa att kasta sig under hjulen och låta sig krossas bara för att få dö inför gudens ögon. Inga icke-hinduer tillåts bevittna Jagganathmysterierna.

Om Calcutta är det mycket att säga. Britterna byggde upp staden till sin indiska huvudstad och till landets största stad från ingenting, och i och med självständigheten 1947 inleddes stadens många lidanden. Emellertid är slummyten mycket överdriven.

Staden behöver tydligt fräschas upp, dess 45-åriga lidanden har satt sina tydliga spår och djupa ärr, men hela dess tragedi beror bara på separationen mellan Väst-Bengalen och Öst-Bengalen, sedermera Öst-Pakistan och Bangla Desh. Genom separationen förlorade Calcutta sin landsbygd. Staden är stor som London, och tänk er vad det skulle bli av London om man skilde det från England under 45 år! I Öst-Bengalen producerades alla råvaror som Calcutta levde på, och i Calcutta fanns alla industrier för bearbetningen av dem. Separationen orsakade en permanent samhällskortslutning i hela Bengalen och framför allt i Calcutta. Samtidigt har miljoner flyktingar från Bangla Desh sökt sig in till Calcutta. Vad är att göra? Det finns bara en vettig sak att göra. Återförening Väst- och Öst-Bengalen. Förutsättningar finns, Indien har råd att tolerera och acceptera alla Bangla Deshs muslimer, och innan denna återförening äger rum måste Calcutta förbli ett öppet sår som skriar av smärta inför hela världen.

En medresenär från Calcutta till Madras var mycket bitter mot engelsmännen, som han menade att hade svikit Indien. All skuld för 1947 med separation och folkmord i Punjab lade han på Louis Mountbatten, Indiens siste brittiske vicekonung, för att denne, när han såg vart det barkade hän med skilsmässan Indien-Pakistan och uppdelningen Öst- och Väst-Bengalen, påskyndade briterernas lämnande av det sjunkande skeppet i stället för att hjälpa till med att rädda det. Han menade att britererna smet av ren feighet och lämnade hinduerna i sticket att själva reda ut vad som kom att resultera i en folkvandring på 10 miljoner och spontana folkmord på 250-500,000 Punjabflyktingar.

Madras överraskade en med att uppvisa god ordning, renhet, klara besked, effektivitet och allt det andra som man hade saknat i hela Indien hittills. Men det var tyvärr det enda man hade tid med att uppleva av Madras, (som faktiskt uttalas madrass).

När jag kom till Bangalore kunde jag förstå doktor Sandys motvilja mot staden. Allt det charmfullt indiska saknas i den. Staden är alldeles för välputsad och fin, välordnad och ordentlig, modern och tråkig och saknar allt det idylliska och pittoreska. På länsresidensets pampiga byggnad står det skrivet: "Regeringens arbete är Guds arbete." Den är bara 400 år gammal, och dess namn betyder "börnornas stad". Den är Indiens teknologiska centrum och kunde lika gärna ha legat i Tyskland, Venezuela eller Texas.

Klockan nio på morgonen blev jag färdig med formaliteterna, och mitt sista tåg till Goa skulle avgå på eftermiddagen. Jag var tvungen att kontrollera min sista tågbiljett klockan 16, vilket bara gav mig sju timmar i Bangalore. Jag var helt slut efter en natt i halv bädd, (konduktören lät mig i nåder dela bädd med en annan,) morgonen inleddes med påfrestande avföringsprocedurer, jag var yr och mera gråhårig än någonsin, så det var tyvärr inte att tänka på att bege sig 150 km upp bland bergen för att hälsa på Sai Baba. I stället sökte jag mig ut bland Bangalores bakgator, där åtminstone något av det riktiga Indien ännu stod att finna.

Sista tågetappen från Bangalore till Vasco da Gama i Goa tog 22 timmar. Därmed var den indiska tågresan på c:a 8000 kilometer fullbordad. De cirka 175 timmarna ombord på tåg innebar en medelhastighet av cirka 45 kilometer i timmen. Det bästa och snabbaste tåget var Koromandelexpressen från Calcutta till Madras med en medelhastighet av 60 kilometer i timmen, (1800 kilometer på 30 timmar).

Hur ska man för övrigt summera denna mitt livs mest givande och intensiva resa hittills? Det, att av de 800 milen hade endast 400 varit planerade, säger nästan allt. Redan planeras en ny Indienresa för november '93, som dock måste bli minst dubbelt så långvarig, men den vackraste summan av resan är alla de nya goda kontakterna. Sri Ram i Darjeeling var bara den första, den största vänligheten upplevde jag i Calcutta där jag har ett stadigt nytt hem, i denna älskvärda stad fick jag till och med två nya kontakter, en annan intressant vän var tehandlaren i Assam, nästa resa måste inkludera Shillong i Indiens yttersta nordostliga gränstrakter nära fronten mot Kina, och en bankir i Bangalore, slutligen, lovade ytterst intressanta framtida kontaktutvecklingar.

Naturligtvis var Varanasi höjdpunkten med de enastående mänskliga upplevelserna där, hur skakande de än var, medan Agra med Taj Mahal och framför allt Darjeeling blev de största skönhetsupplevelserna. Trevligast som stad betraktat framstod dock Patna med enastående kultiverade människor och där jag också hörde den bästa engelskan. För övrigt är engelskan i Indien lika bedrövlig som cockneydialekten. "*Chef chef papan chefs*" är ett mycket belysande exempel.

Naturligtvis hade jag många andra kontakter även, och i regel var mitt resällskap idealiskt. Från Goa till Agra var det särskilt fyra hjärtliga ungdomar, som pratade livligt på engelska och sjöng hela vägen, av vilka tre var damer, som underhöll mig; och under hela resan efter Patna hade jag det synnerliga nöjet att till resällskap ständigt få kultiverade affärsmän, med vilka man ledigt kunde diskutera hela världslitteraturen, hela världspolitiken och allt vad religion heter. Med vilka affärsmän i Norden kan man spontant diskutera Buddha och Bhagavadghita, Koranen och Bibeln, själavandring och Gud? Ofta beklagade man att man inte själv var affärsman. Vilka enastående affärer skulle man inte kunna göra med Indien, som har världens kanske förnämsta textilier och ädelstensexpertis, och som hungrar efter nya marknader efter förlusten av Sovjetunionen! För Indien innebar Sovjetunionen en mäktig beskyddare och generös handelspartner. Efter Gorbatsjovs och Sovjetunionens fall har Indien handelsmässigt förlorat sin ryggrad. Anledningen till Indiens tyende till Sovjetunionen var kriget med Pakistan. USA har begått två svåra misstag i Asien: det har accepterat och erkänt Kinas överhöghet över Tibet, och det har rustat upp Pakistan. Det blir svårt för någon nation att kunna ta över Sovjetunionens roll som Indiens beskyddare och vän, men i Europa skulle det finnas möjligheter för främst England, Frankrike och Sverige. I Indien skulle det finnas omätliga behov av exempelvis svensk miljöteknologi. Det tyska kynnet rimmar inte väl med Indien.

Det säger sig självt, att två veckor är alldeles för litet för en sådan resa. Två timmar i Madras utan att kunna besöka ens Sankt Tomaskyrkan där med aposteln Tomas ben, tre timmar i Calcutta utan att kunna komma närmare Victoria Memorial, indiska muséet och St. Paul's Church än att få se dem på avstånd, inga uppehåll alls för Allahabad, Lucknow, Delhi, Bombay och Kashmir, och ingen tidsmöjlighet att i Goa kunna ta sig ut till Anjunas hippieparadis eller ens in till huvudstaden Panjim - mycket missade man på vägen blott på grund av hård tidsbegränsning. Desto lyckligare får man vara över allt det som man ändå hann med.

De andra européerna i Indien var till 99% av två kategorier. Den ena var standardturisten i shorts, fula T-shirts, löjliga mössor, vanligen fetlagd och otymplig, behäftad med svåra magproblem efter för mycket drinkar och lättja, och hopplöst hjälplös. Den andra kategorin var alla dessa vanligen unga hippies, men även äldre förekom, i mycket extravaganta kläder, ofta mycket långt hår, helt excentriska men väl anpassade till den indiska världen. Själv befann jag mig väl i mitten av dessa båda extrema kategorier, enkelt klädd, varken västerländsk eller österländsk, med förundransvärt litet bagage både ur indisk och västerländsk synpunkt, något så ovanligt i Indien som en europeisk ensamresenär men väl konversant med alla kategorier, från totalt vilsna ryska turister utan pengar till de mest exotiska infödingar och hippies. Bäst kom jag väl överens med alla de kringresande, intelligenta, eleganta och diskussionslystna djupt religiösa affärsmännen med politiska frågor och åsikter som sökte bearbetning.

Ur hälsosynpunkt var resan inte mindre intressant. Frågan är varför jag blev så våldsamt sjuk i Benares, då det inte fanns någon biologisk anledning, då jag konsekvent iakttog alla försiktighetsåtgärder: ingenting okokt, och bara mineralvatten. Emellertid sattes jag aldrig ur spel, hur svag jag än var. Efter kräkningarna och den första diarrén i Benares kunde jag ändå genast resa upp till Darjeeling, och trots att mitt tillstånd i Darjeeling ytterligare försämrades genom det andra kombinerade kräknings- och diarréanfallet, (resans värsta,) kunde jag ändå genomföra promenaden på fem timmar

upp till Tiger Hill (2660 m.ö.h.) med start klockan fyra på morgonen. Helt frisk igen blev jag inte förrän under det andra besöket i Benares. Inalles hade jag fem avföringar under resan av vilka tre, och särskilt den sista, var helt perfekta.

Nu kan sådana här detaljer tyckas något triviala, ovidkommande och osmakliga, men de är dock vetenskapligt intressanta och kan vara av nytta för andra västerländska Indienresenärer.

Resans enda allvarliga förveckling var väl att jag inte blev behandlad som utlänning med Indrail-pass som jag borde ha blivit. Ind-Rail-passet kostar 165 dollar (tusen kronor eller 5000 rupier) för två veckor i första klass och motsvarar väl ett europeiskt Interrailkort, men med Indrailpasset behöver man inte betala extra för reservationer eller sovplats. Mitt Indrailpass borde ha gett mig fri tillgång till alla tåg i första klass runt hela Indien. Likväl såg jag inte min första plats i första klass förrän i Patna, i Agra anmodades jag dessutom betala 260 rupier extra för en plats i andra klass, den betan lärde mig att vara hänsynslös, och därefter hände det aldrig mer att någon konduktör kunde få ut mig ur första klass, fastän en konduktör (mellan Madras och Bangalore) faktiskt bad mig stiga av tåget. Indrailpasset är till för att en utlänning skall slippa behöva kämpa med lokalbefolkningen för att få tågplats, och likväl fick jag i princip kämpa under hela resan för min dyrt köpta rättighet.

Likväl har den indiska järnvägen flera fördelar som vi saknar i Europa. Den främsta är väl systemet med s.k. "*retiring rooms*", som helt enkelt innebär att en trött tågresenär mot uppvisande av biljett kan övernatta på stationen i för detta ändamål särskilt inrättade rum mot en blygsam avgift. (Jag fick ett dubbelrum med dusch och toalett för 75 rupier, alltså 15 kronor.) Man kan inte stanna mer än en natt, om inte särskilda skäl föreligger, men man kan välja mellan enrum, dubbelrum eller sovsal. Standarden är hyfsad, man kan få frukost på morgonen, och stationen har alltid en fullt acceptabel restaurang. Systemet är ypperligt för resenärer som måste stanna i en stad bara för att byta tåg. Man slipper hela hotellbestyret.

En annan fördel är "klagomålsboken". Varje station har en sådan. Har man något att klaga på är det bara att gå till den och göra det skriftligt. Varje klagomål tages ad notam. Om någon tredskas med en på stationen så räcker det ofta med ett "Var är klagoboken?" för att den tredskande byråkraten ska ta reson.

På beställning serveras varm mat direkt i kupéerna. Ofta är maten förträfflig, och "*the attendant*" hämtar sedan själv bort disken. Han serverar gärna te hur mycket som helst för några rupier kvartslitern, (mindre än en krona,) och om något är en gudadryck i Indien, så är det te. Kaffe och sprit smakar pyton i Indien, det är det sämsta man kan dricka där, men teet är desto ljuvligare i stället, så att det nästan är att rekommendera, att man inte dricker något annat i Indien än enbart det underbara, doftande och gudomligt välgörande teet.

Förmodligen var det väl bara helt enkelt emotionell överansträngning som gjorde mig sjuk i Benares, livet i Indien handlar mycket om mobilisering av extraordinära krafter, framför allt mentala, för att överleva, och innan man lärt sig sätta in den indiska växeln rätt måste det bli gnissel i motorn. Det hör till saken, att anfallet i Benares kom efter en 55-timmars tågresa i andra klass, som i Indien alltid är sprängfylld och av samma standard som boskapsvagnar.

I stället blev resans största bekymmer det oavslutade mysteriet i Benares. Den bestående otillfredsställelsen bestod i att fransmannen bara försvann med hela protokollet. Man kan hoppas på att han på något sätt ger sig till känna med en avskrift i efterhand, men det hoppet har sämsta tänkbara odds: i bästa fall en mot hundra. Frågan är varför han försvann. Det är knappast troligt att han ville utnyttja protokollet för egen räkning, då han själv närmast visade avsky för vad han dokumenterade, utan det troligaste är tyvärr att han slänger protokollet så att det förstörs. Detta vore synd ur den synpunkten, att samtalen, hur kontroversiella de än var, ändå utgjorde doktor Singhs testamente, en lärd och erfaren ytterst vederhäftig och realistisk hindus livs sista

angelägna kommunikation till de levande, och tyvärr är det omöjligt att rekonstruera de ytterst laddade och intressanta samtalen i efterhand. Jag kan inte ens försöka. Under samtalens gång svävade vi alla i den tryggheten att varje ord antecknades och bevarades, och så löpte det hela rakt ut i tomma intet. Doktor Singhs död var inte så frustrerande som detta protokolls försvinnande, när det ändå faktiskt förelåg i svart på vitt.

Detta är resans enda bittra eftersmak: en fransmans sabotage av en döende hindus livs sista vilja.

Det bästa jag tog med mig från Sverige var en rulle svenskt toalettpapper av bästa och lenaste kvalitet. Ett gott råd till andra som gör samma sak: lämna aldrig den toalettrullen hemma om ni går ut på långa promenader. Man vet aldrig i Indien när ens kropp behagar spela en elaka spratt.

Solen är hård i Indien, varför många hinduer går med paraplyer under solen som något mycket effektivare än ett parasoll. Huvudbonad rekommenderas.

Maten i Indien är förträfflig, men undvikandet av kött rekommenderas. Gandhi levde under större delen av sitt mogna liv bara på jordnötter och getmjölk. Farligast av allt att äta är för mycket. Då kan vad som helst hända. Med Indiens tryckande klimat tål kroppen helt enkelt inte att den är för mätt. Själv levde jag mest på te och bananer. Min bästa middag hade jag i Darjeeling (den 15.11 på kvällen, just när doktor Singh dog,) men även i Patna åt jag förträffligt. De största bananerna fanns i Bangalore, en enda banan fick en att storkna, medan de minsta fanns vid kusterna, i Madras och Goa.

Sista etappen i södra Indien ingav mig stor respekt för tamilerna genom den bättre ordningen och effektiviteten i städer som Madras och Bangalore. Madras är tamilernas huvudstad, och det är huvudsakligen tamilska hinduer som utgör det indiska befolkningsinslaget i Östafrika, Egypten, arabländerna, Singapore och Indonesien. De är av naturen ett företagsamt resenärsfolk. Det var en tamil som sade till mig, efter att först ha frågat om jag var katolik, och jag svarat jakande men med det förbehållet att jag omfattade och accepterade alla religioner: "Då är du hindu." Staten Kerala, den sydvästra kusten av Indien, har den högsta läskunnigheten i Indien att uppvisa, och där finns även uråldriga kristna och judiska församlingar. Aposteln Tomas kom dit, och där avled även Vasco da Gama i Cochin. När portugiserna kom dit efter Vasco da Gama irriterades de av att Keralas hinduer redan var kristna men inte kände till påven. Albuquerque och andra försökte omvända dessa urkristna till påvens kyrka men med dåligt resultat: tamilerna fortfor att importera syriskt kristna biskopar från Persien och Mesopotamien.

Slutligen har vi problemet med islam i Indien. Alla Indiens största politiska problem kommer därifrån. Mogulerna byggde Taj Mahal och många andra vackra städer, men de förstörde också så många antika indiska tempel och kloster som möjligt. Bara i Orissa (i Bindusagar vid Bhubaneswar) förstördes 6500 tempel. Sida vid sida vid det Gyllene Templet i Benares ligger en av islams viktigaste moskéer i Indien, som byggdes efter att ett indiskt tempel först raserats på platsen. Ännu ingår ruiner av det indiska templet i moskén. Ett vackert men vemodigt vittnesmål om hinduismens fantastiska tolerans är att indiska staten ställt upp med patrullövervakning vid denna moské för att skydda moskén mot eventuella berättigade hinduistiska hämndkänslor. Indien har 80 miljoner muslimer, vilket är mer än vad både Egypten, Turkiet och Iran har. Endast Pakistan och Indonesien har större muslimska befolkningar. Problemen i Kashmir kommer sig av, att Maharadjan av Kashmir bestämde sig för att ansluta sin stat till Indien och inte till Pakistan trots övervägande muslimsk befolkning. Detta har Pakistan aldrig förlåtit Indien, varför Pakistan oavbrutet understödjer terror i Kashmir mot Indien. Efter Bengalen är det värsta offret för Indien-Pakistan-separationen staten Punjab, sikhernas hemstat, som religiöst ligger mitt emellan islam och hinduismen och vacklar än hit och än dit samtidigt som det pågår en dragkamp om dem. Även här understödjer Pakistan terror mot Indien. Kort sagt, i beaktande av islams politiska och

sociala praktisering, med våld på programmet, kvinnoförtryck och systematiskt förhindrande av utbildning, så framstår Allah tyvärr som historiens största religiösa fiasko. Salman Rushdie må vara hädisk, men han har rätt.

Européerna var inte lika hårda i Indien. Hårdast var portugiserna, men deras era gick snabbt över, fransmännen slogs i regel bara mot engelsmännen och försvann sedan, och engelsmännen exploaterade naturligtvis landet ekonomiskt, men de byggde även upp det. Endast tack vare engelsmännen är Indien så pass förenat som det ännu är idag med alla sina olika språk, raser och nationaliteter, och det är egentligen bara det engelska språket som håller Indien samman. Vad engelsmännen gav Indien var en solid stabilitet genom att förena alla de skilda staterna, bygga järnvägar, etablera en administration och, framför allt, lämna efter sig en beundransvärd demokrati, som hållit sig och som utan konkurrens är världens största. Vad är Victoria Memorial i Calcutta mot Taj Mahal mer än en löjeväckande otymplighet? Men, å andra sidan, vad var Stora Moguls hela härlighet mot engelsmännens bestående förening och demokratisering av Indien? Pakistan-tragedin förblir engelsmännens enda misslyckande i Indien, som dock kraftigt övervägs av de bestående frukterna av deras tidigare insatser.

En intressant detalj: genom att jag köpte mitt Indrailpass för 105 pund i stället för 165 dollar förtjänade jag faktiskt drygt 150 rupier på affären, vilket är mycket pengar i Indien. Fastän alla ansåg att dollar i Indien var bättre än pund förtjänade jag alltid på att ha pund i stället för dollar.

Ekonomiskt blev summan av resekostnaderna 7100 kronor. Om man bortser från flygbiljetten (5500) och Indrailpasset (1000) levde jag alltså faktiskt två veckor i Indien på bara 600 kronor. Om man bortser från onödiga utgifter (som bedrägeriet i Agra och uppköpen i Benares) var det bara 450 kronor. Om man dessutom bortser från egentligen onödiga hotellräkningar var det bara 380 kronor, som jag alltså hade kunnat leva på två veckor i Indien. Reserver behövde inte utnyttjas, och jag hade 40 pund kvar av de 200 jag hade tagit med mig.

Sista kvällen i Indien slog jag på stort, släppte loss ordentligt och unnade mig en ordentlig middag med allt vad jag ville ha utan några hänsynstaganden till magen. Resultatet, med efterrätt och specialte, blev en räkning på 13,50 rupier, det är ungefär tre kronor. Naturligtvis gav jag min betjänare 15 rupier. Återstoden av min indiska kassa, 72 rupier, tänker jag skicka till min vän Sri Ram i Darjeeling, doktor Singhs efterträdare som min huvudstödpunkt i Indien. Portot i Sverige kommer att kosta mig mer än 72 rupier (15 kronor), men det kommer att vara mycket pengar för honom.

Goa 24.11.1992

När jag återkom till Göteborg väntade mig resans största överraskning: fransmannens protokoll från Benares i nödtorftig avskrift på engelska. Utan avsändare hade han sänt mig det utan att kunna sända det till de andra. Inte minst intressant i protokollet var hans egna subjektiva anmärkningar. Jag kunde bara dra en lång suck av lättnad, men samtidigt påmindes jag om protokollets fruktansvärda innehåll och förpliktelser. Få kan begripa innebörden av vad vi egentligen kom att uttrycka där den där digra eftermiddagen i Benares fredagen den 13 november, och dessutom är jag belagd med tystnadsplikt. Dessutom är protokollet opresentabelt, då fransmannens grammatiska kunskaper i engelska var mycket bristfälliga. Väsentligt är dock, att man av hans ogrammatiska avskrift exakt kan rekonstruera hela diskussionen. I vilket fall måste protokollet bli en lång och särskild bilaga för sig.

Efter detta tacksamma mottagande gick naturligtvis mina tankar till Johannes, Kim och fransmannen, som varit med. Var var de nu? Fransosen meddelade ingen avsändare, kuvertets poststämpel skvallrade bara om Frankfurt, troligen hade han efter

Benares tagit första bästa tåg eller buss till Delhi och flugit hem till Europa, men han kände min adress, som Kim måste ha givit honom. Det var bara att hoppas på att "Max Jacques" skulle höra av sig på nytt.

Kim hade meddelat sin föresats att tills vidare stanna kvar i Indien och återuppsöka sina rika föräldrar söder om Patna. Hans hemtrakter var Buddhas hemtrakter, och hans familj hörde till dem som trots alla Moguls och hinduismens invasioner alltid hållit fast vid buddhismen. Jag hade inte hans adress i Bihar, och det var bara att hoppas på att han skulle höra av sig, vilket han säkert gör.

Och Johannes hade begivit sig norrut förmodligen tillbaka till sina vänner i och bortom Himalayas sluttningar. Doktor Singh hade förutspått honom en våldsamt död i ensamhet i bergen och menat att olyckan i april bara hade varit en förvarning, jag hade efteråt frågat honom hur han upptagit denna spådom, men han hade absolut inte tagit den på allvar. Han är den enda av de tre som lovat höra av sig snart.

Mest måste man dock tänka på det oerhörda mänskliga fenomenet doktor Singh. Han måste alltså redan i september när vi meddelades om att han önskade träffa oss i Benares den 15 november ha varit inställd på att dö just den dagen. Kanske att han hade räknat ut det astrologiskt, då han var mycket kunnig i indisk astrologi. Nu sammanstrålade vi några dagar tidigare, men han dog ändå den 15 november. Naturligtvis var det väldigt smickrande för oss att han ville ha just oss omkring sig vid sin död, men samtidigt var det ett förkrossande ansvar genom allt det som han hade att säga. Hade hans epileptiska anfall kunnat undvikas? Troligen, men jag tror knappast att hans bortgång hade kunnat ändras. Genom sin egen vilja hade han lyckats arrangera att ha tre européer och en europeiskt skolad buddhist hos sig just när han skulle till att dö, och han hann få sagt vad han ville få sagt i tid. Hans livsuppgift och dödskamp var fullbordade redan den 13.11, så att han i lugn och ro sedan kunde somna in på söndagen. Han hade själv arrangerat allting otroligt väl, nästan som ett formellt fullkomnat konstverk. Hur många är det väl som får dö exakt som de själva vill? På sitt sätt var doktor Singh genom sin totala självkontroll herre över döden.

Naturligtvis tänker man också mycket på alla de nya vännerna och kontakterna i Indien. Om alla som lovat skriva till mig från Indien verkligen skulle göra det skulle jag få minst ett dussin brev. Jag ser med längtan fram emot det första av dem, och, som jag fruktade redan innan jag reste dit, så var det betydligt lättare att resa dit än att nödgas komma tillbaka därifrån. Det är bara att längta tillbaka så länge och att gå in för att verkligen komma tillbaka.

Som Dag Hammarskjöld skrev strax innan han dog: "Nu känner jag åtminstone vägarna."

Göteborg 30.11.1992

Fransmannens protokoll från Benares.
grammatiskt korrigerad av C. Lanciai
utan några andra förändringar av texten.
(Kursiverade stycken är översatta från franskan.)

"Westerberg - den blonde germanen, den enda ledartypen i sällskapet, var på dåligt humör, indignerad och aggressiv. Herr Singh stod för förargelsen och bemästrade den västerländska aggressionen.

Singh Jag förstår att ni är missnöjda. Ni undrar varför vi är här. Ni, herr Lanciai, som har betalt en dyr resa från Sverige, ni, herr Westerberg, som har sett fram emot detta i flera månader, och ni, Kim och Max, som har kommit hela vägen från Tyskland.

Jag förstår er. Men detta är inte en allmän konferens som den vi hade i Egypten. Vi är bara fyra stycken plus en gäst, och det är tillräckligt för vad jag har att säga er.

Westerberg Du lovade mig åtminstone fem muslimer. Vad hände med muslimerna?

Singh De blev överflödiga.

Westerberg Överflödiga? Hur då?

Singh Låt oss se saker och ting som de är. Herr Mohammed var bara en uppkomling. Vi behöver inte honom i våra gamla antika religioner.

Lanciai Om det är skälet, så kunde vi åtminstone behöva en jude.

Singh Ni har rätt, herr Lanciai, men vi behöver inga judar heller.

Westerberg Varför?

Singh Därför att vi inte längre behöver någon monoteism.

(Tystnad. Alla tänkte nästan hörbart: herr Singh är en hård jävel.)

Kim Ni behöver nog förklara detta närmare för våra vänner, Pundit Singh.

Singh Och det skall jag göra. Vad har monoteismen gjort för världen? Vad har Gud gjort för världens välfärd? Han är bara en idé. Hans existens har aldrig kunnat bevisas. Han är bara en ursäkt för eskapism, en bekväm idé i en obekväm verklighet. Han är bara en filosofisk spekulation och hypotes - ingenting annat. Men vi måste handlägga verkligheten och avgöra världens öde.

Westerberg Gör ni då er själv till en gud i stället?

Singh Mina vänner, vi är alla gudar. Så sade även Salomo och Jesus till sina lärjungar. Jesus var en gud men inte den enda guden. Johannes Döparen, Petrus, Johannes och Paulus och till och med hans moder Maria var gudar med honom. Ni kan inte förneka att de alla har dyrkats ända sedan de dog.

Westerberg Ni driver med kristendomen.

Singh Nåväl, jag skämtar. Jag behandlar era religioner lättsinnigt. Är det då en så allvarlig sak att skämta?

(Herr Singh lekte onekligen med sina gäster, men jag var den enda som drog på munnen.)

Westerberg Vad ni än säger emot Guds existens så kommer det alltid att vidhållas att han existerar.

Singh Bra, herr Westerberg, jag erkänner att ni har rätt på den punkten. Hans existens kommer alltid att vidhållas hur grym Han än är enligt det Gamla Testamentet, vilka brott alla kristna kyrkor än har begått i Hans namn, och hur mycket islamitisk aggression än har mördat folk i alla islamska länder så länge islam har existerat och fortfarande fortsätter att mörda så många som möjligt i alla islamska länder, allt i namn av den Allsmäktige. Ni har rätt. Hans existens kommer alltid att vidhållas av majoriteten kristna, judar och muslimer fastän en sådan Allsmäktig Gud inte är bättre än en Juggernaut som kräver kontinuerliga människooffer för evigt. Jag föredrar att kalla uppfattningen om en sådan gud för en absurd vidskepelse medan ni föredrar att kalla det den otvivelaktiga existensen av en Allsmäktig Gud. Ni har alldeles rätt, herr Westerberg.

(Det uppstod en ny tystnad. Alla tänkte så det knakade: hur kommer man åt en sådan jävel som denne Singh? Vad vill han egentligen?)

Westerberg (efter en paus) Är det därför ni har bett oss komma hit - för att övertyga oss om att Gud bara är en vidskepelse?

Singh Naturligtvis inte, käre John. Jag skulle aldrig hävda något sådant om inte du och herr Lanciai redan hade räddat Guds existens. Jag åsyftar er utmärkta dekalog från Egypten tidigare i år. Där framhåller ni att Gud är lika personlig som opersonlig. Det räddar er Gud. Endast en opersonlig Gud kan accepteras som en universell gudomlighet här i Asien av buddhister och hinduer. Ni har redan räddat Guds existens.

(Tystnad igen, men mindre aggressiv och mera allvarlig.)

Westerberg (mera insisterande) Så varför har ni då bett oss komma hit?

Singh (lutar sig bakåt, suckar) Jag är en gammal döende man, mina vänner. Min sista möjlighet att åstadkomma någonting i livet var Kims inbjudan till ert möte i Egypten.

Jag accepterade gärna inbjudan till ert möte, men jag har aldrig accepterat er Gud. Jag har aldrig varit inuti en moské eller kyrka eller synagoga, och jag kommer aldrig att gå in i någon. Jag önskade dock väldigt gärna följa er till berget Sinai men blev sjuk och dog nästan på kuppen. Men i mitt hjärta visste jag att nästan ingen av er skulle nå berget Sinai.

(tittar lurigt på herr Lanciai.)

Westerberg (efter en paus) Att herr Lanciai nådde Sinai räddade konferensen och monoteismen.

Singh Ja, det räddade er monoteism. Det räddade er nya dekalog. Men jag var med herr Lanciai uppe på berget.

Westerberg Prata inte strunt. Ni hade ett epileptiskt anfall.

Singh Jag vet, men i det anfallet såg jag allting klart. Jag såg er framgång och den gamla världens undergång.

Lanciai Vad menar ni?

Singh Herr Lanciai, jag lovade att informera er om vad jag fick veta från de dussintals läkare som jag var i kontakt med när jag skulle arrangera en indisk konferens om Aids. Jag skall informera er om allt jag vet. Det är huvudskälet till att jag inbjudit er hit. Jag kände att ni var de enda tre jag helt kunde lita på. Men den information som jag har att ge er måste förbli konfidentiell. Ni får inte föra ett ord vidare av den utanför detta hus.

Lanciai Vi lovar att bevara ert förtroende.

Singh (sänker rösten) Jag har redan sagt er att vi är alla gudar. Jag är en gud, och ni är gudar med mig. Jag har berättat en hel del för Kim här om vad jag fick veta av läkare från Thailand, Kina, Amerika och Europa. De var mera pessimistiska än någon av oss, och de hade goda skäl till att vara det, för de kände bara till vetenskapliga fakta. Men jag anar en gudomlig vilja i denna epidemi. Jag har ingått i den viljan. Det är samma vilja hos naturen och allt liv. Ingen av oss och inte ens jag kan tydligt se vad denna epidemi skall leda till, ty situationen förändras från dag till dag. Redan den amerikanske författaren Jack London förutsade en våldsamt epidemi i det tjugoförsta århundradet som drastiskt skulle decimera hela mänskligheten nästan intill utrotning. Jag vägrar att kalla denna epidemi en akt av Gud. Jag skulle föredra att kalla den en ny modern Juggernaut.

(Tystnad igen, nu helt fri från känslomässiga laddningar.)

Kim Och vad vet ni om epidemin?

Singh Bara att naturen och mänskligheten kommer att överleva. Men vi vet inte efter hur många decennier av ständigt växande massor av offer. Vi känner inte till procenthalten av dem som inte kommer att klara det. Det enda jag personligen kan säga är, att ju fler och ju längre tid, desto bättre.

Westerberg Är det inte omänskligt att säga så?

Singh Var det mera mänskligt, herr Westerberg, att sätta i gång det första världskriget och det andra och att släppa atombomber mot Japan? Kristna släppte atombomber mot oskyldiga buddhister. Vad har er Gud att säga om det, herr Westerberg? Buddhister föredrar att klara sig utan Gud och åtminstone utan en sådan Gud, och det gör jag också.

Westerberg Ni kan inte skylla på Gud för det. Det var länge sedan och enbart ett resultat av historisk materialism.

Singh Kan ni verkligen bortförklara det, herr Westerberg? Kan ni hela såren? Inte ens hela världshistorien kommer någonsin att kunna hela Asiens sår. Och ni kristna tillfogade dessa sår i tron på er Allsmäktige Gud.

Westerberg De som begick sådana brott var materialister. De var inte kristna.

Singh Och är er Gud inte allsmäktig?

Westerberg Vart vill ni komma?

Singh Till att er Gud är en bluff. Kristus insåg det och dog därför på korset, men ingen av hans efterföljare har någonsin insett det. Deras fromhet är en naivitet av en så oerhörd menlöshet att det gör dem alla till heliga idioter, liksom judarna och muslimerna. Jag beklagar dem och skrattar åt dem, och det gör alla hinduer som med förtjusning dränker Europa och Amerika i droger och gör allt vad de kan för att få Aids-epidemin att gripa omkring sig fortare.

Westerberg Ser ni en glädje i att drogproblemen ökar i väst, och ser ni en glädje i Aids-epidemins spridning?

Singh Ja, mentalt gör jag det, liksom ni ser en glädje i er destruktive Allsmäktige Guds förehavanden och liksom vi hinduer ibland ser en glädje i den mäktiga kraften hos Juggernaut.

Westerberg Förstår ni vad ni säger?

Singh Naturligtvis. Jag har råd att säga det, för jag är en döende man. Jag lider av en elakartad form av epilepsi som ständigt blir värre. Jag umgås med döden hela livet. Jag ser livet klart mot dödens bakgrund. Även de flesta muslimer ser en glädje i Ayatollah Khomeinis härjningar. Juggernaut kommer aldrig att upphöra med att kräva människooffer. Er Gud, herr Westerberg, har oturen att vara intimt förknippad med ohyggliga kristna, judiska och muslimska brott genom hela historien, medan vi hinduer föredrar att se de fula sidorna av metafysiska fenomen symboliskt. Juggernaut är inte något konkret. Det är bara en symbol. Bara det som den står för är konkret, men i stället för att se detta ser vi härligheten i den gudomliga Juggernaut. Man kan kalla det den mänskliga svagheten för eufemismer. Viktorianerna, som förenade Indien och gav det åt oss, var experter på den saken.

Kim Herr Singh är en profet.

Westerberg Och tillika en astrolog. Kan ni se mitt öde?

Singh Ni kommer att få en våldsam död, herr Westerberg, och försvinna i det okända. Det kan mycket väl hända att ni dör i Tibet i fullständig ensamhet. Er olycka denna sommar var antagligen en förvarning.

Lanciai Kan ni se mitt öde?

Singh Ni kommer att överleva oss alla, herr Lanciai, och göra oss alla rättvisa.

Kim Och jag?

Singh Du är en buddhist. Du har inget öde.

Westerberg Och vår franske vän där borta? (*åsyftande mig*)

Singh Han är vår gäst. Han hör inte till vår krets. Jag tror att han skulle föredra att hålla sig utanför.

Jag Ni har rätt, herr Singh, och jag uppskattar er för att ni respekterar det.

Singh Tack, min vän och ärade gäst.

(*Tystnad och återhämtning.*)

Lanciai Ursäkta mig, men det verkar på mig som att vi tills vidare inte gjort något annat än bara undvikit huvudfrågan. Aids-epidemins okontrollerade expansion håller snabbt på att bli det största problemet i världen idag. Jag kom hit för att herr Singh hade fått veta något om Aids av sina 24 kolleger som det var värt att inställa en internationell konferens för. Allt detta prat om Juggernaut och människans gudomliga vilja är bara spekulation. Jag skulle vilja veta något om fakta.

Singh Känner du inte till dem redan?

Lanciai Vad känner jag till?

Singh Fyllde du inte i en visumansökan innan du kom in i landet?

Lanciai Jo.

Singh Stod det ingenting där om Aids?

Lanciai Om jag stannade längre än en månad måste jag göra ett Aids-test.

Singh Just det. Detta var otänkbart för bara tre månader sedan. Det har inte införts för att skydda Indien mot turister utan för att skydda turister mot Indien. Om de är Aids-positiva efter en månad har de blivit smittade i Indien.

Westerberg Jag skulle hellre höra mer om era Juggernaut-spekulationer, Pundit Singh. Vad menar ni egentligen?

Singh Herr Lanciai, jag uppskattar er synpunkt, och den är mycket viktig. Låt oss observera skillnaden mellan sanning och spekulation. Sanning är att så och så många dör i världsepidemin Aids. Allt annat är spekulation. Vad profeter förutspår och vad ansvarskännande läkare önskar, vad politiker anser att är bäst för mänskligheten och vad människan tror om er allsmäktige Guds vilja och avsikter förblir tvivelaktiga spekulationer. Låt oss vara medvetna om det. Man kan spekulera i det oändliga, men man kan aldrig säkert veta eller avgöra genom sin blotta vilja. Endast på basis av teoretisk spekulation kan vi fritt diskutera Juggernaut. Man kan endast fritt diskutera så länge man aldrig konkretiserar sina spekulationer eller förväxlar dem med verkligheten. Låt oss inte förväxla spekulationer med verkligheten. Låt oss uteslutande ägna oss åt önsketänkande.

Westerberg Till saken, herr Singh.

Singh Vad jag avser att meddela er är, att om en majoritet läkare runtom i världen bedömer det lämpligt att låta denna världsepidemi ha sin gång och decimera mänskligheten med upp till 90%, så är det ingen som kan stoppa en sådan allmän vilja. Ni känner alla till skandalen i Frankrike med det Aids-smittade blodet åt blödarsjuka, som distribuerades över hela Frankrike, och ingen kunde kontrollera saken eller ens visste om det förrän efter fem år. Och efter sex år blir vi upplysta om att samma Aids-smittade blod även exporterades till Italien, Spanien, Portugal och Grekland. Och det var omöjligt att spåra ansvarskällan eller den mänskliga faktor som fick allting att gå fel.

Vi kan inte övervaka vad läkare tänker. Om de tänker att mänskligheten borde reduceras med 90% så är det ingen som kan göra något åt ett sådant sätt att tänka. Och om de agerar i enlighet med detta sätt att tänka så är det möjligt att vi inte får veta om det förrän efter fem-sex år, för ingen kan kontrollera dem, och läkare verkar under tystnadsplikt, precis som maffian.

Om jag personligen anser att mänskligheten har begått så oerhörda brott mot livet, naturen och miljön att de förtjänar att bli utrotade till minst 90% så är jag fri att tänka så och ingen kan hindra mig. Och om det råkar bli en historisk verklighet att mänskligheten hotas av utrotning genom Aids, som Jack London profeterade, så är det ingen som kan anklaga honom eller mig för ett sådant historiskt skeende, ingen kan någonsin sätta våra profetior i samband med den historiska världsepidemin, ingen kan hålla oss ansvariga, för vi bara spekulerade och ägnade oss som mest åt önsketänkande.

(Tystnad.)

Westerberg Herr Singh, jag vet att ni kan gå längre än så.

Singh Nåväl, herr Westerberg, låt oss gå ännu längre. Föreställ er, bara försök tänka er, att det verkligen fanns ett samband mellan den mänskliga tanken och det historiska skeendet. Föreställ er, att kommunismens fall i själva verket var resultatet av 70 års böner från människor som uppriktigt önskade dess fall. Föreställ er, att det fanns massor av oskyldiga människor, trädgårdsodlare, zoologer, Greenpeace-entusiaster och hippies, som verkligen önskade att världsepidemin Aids skulle reducera mänskligheten till ett minimum bara för att livets och naturens överlevnad skulle säkras, att Aids sedan verkligen hade en fantastisk framgång och lyckades reducera mänskligheten med 90%, och att detta var resultatet av miljoner människors önsketänkande. Vad skulle ni säga om en sådan spekulation?

Jag Absurt.

Westerberg Otänkbart.

Singh Kim?

Kim Jag säger ingenting.

Singh Herr Lanciai?

Lanciai *(säger ingenting.)*

Singh 50% av er säger ingenting. De övriga 50 procenten vägrar att föreställa sig idén. Jag kan tala om för er, att om det verkligen var ett faktum, att rent mänskligt önsketänkande kunde åstadkomma en sådan oerhörd historisk förändring, att om endast ett tillräckligt stort antal viljestarka människor verkligen önskade och bad om en drastisk rensning av mänskligheten och dess definitiva reducering för historiens och naturens välfärds skull och detta skulle materialiseras, så skulle ni vägra att acceptera en sådan tanke för dess rena förskräcklighets skull, och även ni 50% som inte sade något skulle rygga tillbaka i skräck och fortsätta med att ingenting säga. Och de stora gudomliga gudar som beslöt denna stora kataklysm och avsiktligt programmerade den skulle lätt komma undan med ett sådant oerhört brott, emedan det skulle vara omöjligt att binda dem vid det, eftersom det enda de gjorde var att ägna sig åt önsketänkande.

Westerberg Är detta vad ni menar med Juggernaut?

Singh Det är bara en spekulaton, en ren teoretisk idé, en abstrakt symbolik, ingenting annat.

Westerberg Jag skulle vilja påstå, att om någon person någonstans i världen verkligen önskade att miljarder skulle dö i Aids, och om sedan verkligen miljarder även dog i världsepidemin, så skulle den personen vara belastad med ett outhärdligt ansvar.

Singh Och om den personen hade rätt? Om mänsklighetens enda räddning verkligen vore att 90% skulle dö? Kan ni belasta honom?

Westerberg (besegrad) Nej.

Singh Där ser du. Och resten av er? Kim?

Kim Jag säger ingenting.

Singh Herr Lanciai?

Lanciai Jag förenar mig i herr Westerbergs nederlag.

Singh Vår neutrale gäst?

Jag Skulle ni vilja höra min invändning mot hela frågan, mina herrar?

Westerberg Naturligtvis.

Singh För all del.

Jag Min invändning är, att hela ert fråga, dessa spekulatoner i Aids och dess möjligheter, allt detta önsketänkande, som ni kallar det, rör sig på gränslandet till svart magi. Jag förkastar det som enkelriktad vidskepelse. Sådana tankar kan endast komma från sjuka hjärnor, de är varken naturliga eller mänskliga, och i ett demokratiskt samhälle skulle en överväldigande majoritet fyllas av avsky inför ett sådant fråga. Jag kallar det vidskepelse. Ingenting annat.

Singh Eftersom ni för demokratin på tal, och eftersom vi råkar befinna oss i hjärtat av den heligaste antika staden i världens största demokratiska samhälle, så kan vi lika gärna i detta sammanhang även diskutera demokratin. Så låt oss göra det.

Jag Före dess vill jag gärna höra litet mer om er Juggernaut. Vad är Juggernaut exakt?

Singh Det är Krishnas triumfvagn, under vars framfart gudens trogna anhängare villigt kastar sig in i döden.

Jag Så Juggernaut är en sorts frivilligt självmord?

Singh Nej, det är mer än så. Det är en drift. Det är en naturkraft och kanske den mest mystiska och mäktiga av alla. Det är en drift för vars skull människorna begår vilka dårskaper och galenskaper som helst. Tyska folkets underkastelse på 30-talet under Adolf Hitlers våldsamma och vansinniga tyranni var ett Juggernaut-fenomen. Unga människor som tar droger, sprider droger och förstör sin ekonomi och sina liv för droger är en Juggernaut-drift. De vet att det är dårskap, de vet att det är vansinnigt, men de gör det ändå, ty de kan inte motstå Juggernaut-kraften. Masshysterin kring den där outhärdliga västerländska rockmusikens popularitet är en Juggernaut. Det är den extremaste höjden av vasinne och den minst emotståndliga av alla naturkrafter. Det är Juggernaut-fenomen som förändrar historien genom katastrofer.

Jag Och de som motstår den?

Singh Ingen kan motstå den.

Jag Jag tror inte att någon av oss skulle gå på en rockkonsert eller gå in för att röka crack för resten av sitt liv.

Singh Naturligtvis inte, man kan motstå det individuellt, men endast individuellt. Men historiskt är det skoningslöst oemotståndligt.

Westerberg Och vem är ansvarig för det?

Singh Ingen särskild. Det är en naturkraft.

Westerberg Det kan inte ens bemästras genom önsketänkande? Du nämnde läkare som är kapabla till att önska 90% av mänskligheten död genom Aids. Denna Juggernaut är inte händelsevis enligt din mytologi produkten av detta hypotetiska önsketänkande?

Singh (efter en paus) Vem vet?

Westerberg (till de andra) Denne gamle man svarar precis som ett orakel. Det är omöjligt att få något definitivt ut av honom. Men just det är hans svaghet, liksom det är svagheten i hela det hinduistiska sättet att tänka och resonera.

Singh Lejonet vaknar.

Westerberg Jag ska tala om vad som är bristen i ditt tankesätt och i den hinduistiska religionen. Det innehåller ingen moral, eller snarare ingen etik. Du hävdar här att du kan önska 90% av mänskligheten död, och om det verkligen skulle hända skulle du inte ha några personliga skuld känslor för det. Det är symptomet för den totala ansvarslösheten i det hinduistiskt religiösa sättet att tänka, vars praktiska konsekvenser vore att du utan att tveka skulle vara villig att sända 4 miljarder människor i döden. För dig skulle det bara vara en fråga om statistik, som för de tyska nazisterna.

(Lång tystnad.)

Singh Din svada svider, herr Westerberg. Å andra sidan, om det är något som jag respekterar kristendomen för så är det dess universella ansvarskänsla. En sann kristen känner sig alltid ansvarig för världsordningen och för allt vad som händer i världen, och det är kanske den bästa och mest civiliserade kvalitén hos kristendomen. Jag erkänner att sådant saknas i Indien. Men, å andra sidan, tror du verkligen att naturen passivt skulle underkasta sig människans kortsiktiga dumhet på längre sikt? Tror du verkligen att kriserna i Tjernobyl och Bhopal bara är något att uthärda och förlåta? För åtta år sedan dödades 5000 människor i Bhopal på ett ögonblick. 20,000 människor blev allvarligt skadade för livet, och 200,000 människors liv blev förstörda för att vetenskapsmän och kapital hade byggt en giftfabrik mitt i ett tätbefolkat område, och olyckligtvis så exploderade fabriken. Så tråkigt! säger vetenskapen och fortsätter att bygga giftfabriker. Där, herr Westerberg, har du det verkligt statistiska sättet att tänka, den cyniska kortsiktigheten som offerar vilka mänskliga värderingar som helst för en tillfällig vinst. Och är det i människans och livets natur att bara sitta ner och rulla tummarna och fortsätta att arbeta för en sådan ofelbar vetenskaps överlägsenhet? Detta är den materialistiska Juggernaut, för vilken ingen offerar sig frivilligt, men som kräver desto fler offer utan att ens fråga dem. Samma oreligiösa Juggernaut som konstruerats av människan krävde en miljon offer vid Hiroshima och Nagasaki. Då föredrar jag min religiösa form av Juggernaut, ty den är det enda försvar vi har emot den vetenskapliga människans monstruösa och storhetsvansinniga kortsynthet. Den är bara en idé. Men ibland visar den sig vara riktig, gudarna vaknar, det utkrävs hämnd, imperier skakar och faller, och vi har en ny historisk begynnelse, såsom efter ett välbehövligt åskväder.

Westerberg Så du menar att en religiös anstorm mot förtryck är att föredra framför tyst underkastelse och tålmod.

Singh Nej, tyst underkastelse, tålmod och total pacifism är alltid att föredra, det är definitivt det enda kloka sättet att agera, men saken är den, att även om du kan pacificera människan kan du aldrig tämja gudarna och naturen. Naturen kommer att reagera och revoltera om det blir nödvändigt, och de krafter som frigörs i en sådan revolt kan inte kontrolleras av någon annan kraft i universum.

Westerberg Och är Aids epidemin ett symptom för en sådan revolt?

Singh (efter en paus) Vi vet inte. Men vi måste vara medvetna om möjligheten av att det kan vara en manifestation av en vaknande universell förintelse. Vi måste se fakta och verkligheten i vitögat, ty annars kommer vi aldrig att överleva. Enda sättet att klara av verkligheten och överleva den är att möta den.

Westerberg Och vad är det vi står inför?

Singh En miljon Aids-sjuka i Indien för närvarande. Det är den uppskattade siffran. Den officiella siffran är bara 11,000. Troligtvis är flera miljoner infekterade utan att de är medvetna om det. Ändå är det inte ens en procent av hela befolkningen. Men åtminstone tio gånger så många är troligen bärare och spridare av viruset - utan att veta om det. Alltsammans erbjuder prospektet av en långsamt men obönhörligt tilltagande kedjereaktion. Och vapnet är kärlek som används av naturen mot människan. Utan kärlek kan ingen människa leva. Plötsligt blir kärleken en säker död. Hur blir det då? Hur kan kärleken överleva? Hur kan människan överleva?

Kim Livet och naturen kommer att överleva och människan med dem.

Singh Naturligtvis, men hur långvarig blir krisen? Vi vet idag att den måste ha börjat för minst tjugo år sedan. Tjugo år till av ständigt accelererande statistik? Eller femtio år? Kanske hundra? Kanske människan måste dras med denna världsepidemi för alltid? Vetenskapen springer desperat i kapp med naturen men har ingen chans. Den har aldrig haft någon chans, och dess enda hopp var alltid dess egen fåfänga.

Lanciai Ni låter mycket pessimistisk.

Singh Och kan ni vara en optimist under dessa omständigheter, herr Lanciai?

Lanciai Nej, men jag skulle vilja visa en annan syn på saken.

Singh Låt höra.

Lanciai Allt detta som ni säger om den destruktiva universella Juggernaut-kraften är mycket intressant men ganska ensidigt. Om det verkligen finns en sådan universellt destruktiv kraft, så måste det också finnas en konstruktiv sådan, och är inte den i så fall minst lika viktig? Jag åsyftar till exempel sådana aktiviteter som Greenpeace och andra miljöorganisationer bedriver, världsnaturfonden och andra sådana humanitära organisationer som Röda Korset, Amnesty International, UNESCO, WHO, och så vidare. Många projekt arbetar på att göra öknarna bördiga, såsom djupbrunnsborrningar i Tunisien och Sahara, i Israel förekommer idag världens främsta expertis på att lägga ökenland under plojen - konsten att få öknarna att blomma. Om ni, herr Singh, kan tänka er att det är möjligt för mänsklig magi att åstadkomma en drastisk decimering av mänskligheten genom blott önsketänkande, då måste det också vara möjligt för människan att blott genom tankens kraft få det att regna i alla öknar.

Singh (till de andra) Förstår ni nu varför jag insisterade på att herr Lanciai skulle få vara den enda som fick skriva något om vår konferens i Egypten? Jag tror på honom. Ni har rätt, herr Lanciai. Om det är möjligt för mänskligt tänkande att åstadkomma drastiska förändringar i världsordningen blott genom tankens kraft, så måste det också vara möjligt att åstadkomma konstruktiva världsmirakler blott genom tankens kraft. Men tyvärr är inte alla män lika konstruktiva som ni. Vi har fortfarande absurda dammprojekt här i Indien och i Amazonas som kommer att dränka stora områden regnskog och jordbruksområden bara för att behaga de bankirer som finansierar sådana projekt utan att fråga lokalbefolkningen, vi har fortfarande tonvis med plutonium som transporteras runt världen bara för att behaga japanska affärsmän, vi har fortfarande muslimska ledare som kommer till Bombay för att smitta ner Indien med deras Aids som de själva struntar i emedan Allah står över sådant, kort sagt, det finns fortfarande mycket ondska i världen, och endast den universella Juggernauts gudomliga kraft är nog för att besegra den. Min destruktiva Juggernautkraft är en universell nödvändighet. Man kan klara sig undan den, men den kommer aldrig att upphöra att göra sig påmind. Du kan leva ett helt liv utan att någonsin förstå vad hybris, nemesis och karma innebär, men sådana krafter kommer ändå att dominera hela ditt liv.

Lanciai En vän till mig i Sverige undrade varför våra samtal här måste förbli en hemlighet.

Singh Då har du redan avslöjat deras hemlighet. Naturligtvis kan du sätta allting ner på pränt och visa det för vem som helst, men vem skulle förstå? Inte ens alla i detta rum, fem perfekta och intelligenta varelser, kan helt förstå Juggernaut-symboliken, och vi som gör det är kanske bara en minoritet. Vår franske vän här, som har fört anteckningar hela tiden, vägrar att förstå den. John här är skeptisk och vill helst inte omfatta idén, vår vän Kim säger ingenting, och du kommer med alternativ. Det är allt mycket mänskligt. Ingen måste förstå Juggernaut. Har ni antecknat allt som vi har sagt, herr Jacques?

Jag Max. Ja. Det är allt stenograferat.

Singh Kim, min komplimang för att du har fått hit en sådan utmärkt sekreterare till vår sammankomst, men jag är glad att han inte var med i Egypten. Så vi har alltsammans på pränt. Ingenting kan hindra det från att bli känt. Ändå vill jag be er om en överenskommelse.

Westerberg Vad önskar ni, doktor Singh?

Singh Naturligtvis borde vi fyra alla ha var sin kopia av vad vi själva har sagt. Men jag tvivlar på att andra kan rätt förstå våra argument om de bara läser den nakna dokumentationen. Vi var trots allt alla med i Egypten, och få andra var det. Vi har alla utom ni, herr Jacques, en gemensam teologisk bakgrund som ingen annan kan dela. Men ändå tror jag att det finns ett sätt att göra det hela förståeligt för andra.

Westerberg Till saken, herr Singh.

Singh Jag har ett förslag. Låt herr Lanciai här få göra det till en roman eller åtminstone till en del av en roman. I en sådan form skulle läsarna få ha all frihet att få betrakta det som ren fantasi eller science fiction.

(protester)

Ge dem den friheten. Låt dem inte ta Juggernaut-idén för allvarligt. Låt dem ha möjligheten att tro att allt bara är ren fantasi, att ingen av oss har existerat, att detta möte i själva verket aldrig ägde rum, och så vidare. Vore inte det inte helt i linje med din vanliga praxis, John?

Westerberg För all del.

Singh Kim?

Kim Som ni vill.

Singh Herr Lanciai?

Lanciai Om inte vår vän Jacques har något emot det, så har inte jag det heller.

Singh Så vi beror alla av er, vår ärade gäst, vad ni önskar eller icke önskar.

Jag Jag kom hit på Kims inbjudan bara för att stenografera dessa samtal för att behaga honom, men det finns åtminstone en person i Europa som också borde få ha en egen kopia av dokumentationen - doktor Sandy, som ni alla känner, förmodar jag, som hade kommit till er Aids-konferens, herr Singh, om ni inte hade inställt den, och som sände mig hit. Jag förmodar att han också fick herr Lanciai att komma hit. Vi är skyldiga honom en kopia men ingen annan. Vad ni sedan avser att göra med dessa märkliga samtal är er egen ensak.

Singh Tack, herr Jacques. Vi uppskattar er samarbetsvilja och tackar er för ert värdefulla bidrag. Jag föreslår alltså att var och en av oss får en kopia, att vår vän doktor Sandy också får en, och att ingenting offentliggörs förrän herr Lanciai har en roman redo för det. Är det i sin ordning? Är vi alla överens?

Westerberg Jag förmodar det.

(Inga protester.)

Singh Så låt oss då göra en paus och ha litet middag innan jag tröttnar ut mig tillräckligt för att få ett anfall.

(Herr Singh reser sig från golvet. Samtalen avbryts.)

(De andra gick till sin middag. Jag följde inte med. Jag ursäktade mig med att jag behövde en promenad. Jag gick ut ur deras liv för gott och tog mina stenografiska anteckningar av deras skumma samtal med mig. De fick klara sig själva i fortsättningen. Jag ville inte ha något med dem att göra. Kalla det anarkism eller förräderi eller vad ni vill, men för mig var det bara en högst naturlig mänsklig reaktion. Jag var inte mer än mänsklig. Som mänsklig ville jag inte ha något med övermänskliga eller omänskliga naturer att göra.)

Men när jag strövade där omkring bland Benares alla heliga tiggare hade jag två starka förnimmelser. Dels var det av min chef i Paris, som hånskrattade åt mig, och jag kunde nästan höra hans röst: "Ha-ha! Fegis! Det var väl det jag visste! Inte kan du göra någonting åt Aidsepidemin! Nu får läkemedelsindustrin hela världen i sina maffiahänder!" Och den andra förnimmelsten var av doktor Sandy, som missnöjt sög på sin pipa och föraktfullt vände mig ryggen med orden: "Svikare! Med sådana som du vill jag inte ha någonting att göra!"

Och jag tänkte på pianisten Lanciai. Han var den enda av de fyra som kommit med konstruktiva argument, och samtidigt var han den enda av dem som visat intresse för att verkligen få veta sanningen om Aidsituationen. De andra tre kunde jag vara utan, men denne pianist kunde jag kanske ännu få ut någonting av. Jag beslöt att ge honom en chans. Och jag kunde ju inte svika doktor Sandy. Jag gick tillbaka.

De hade precis ätit färdigt och välkomnade mig hjärtligt. "Vi trodde nästan du hade gått och dränkt dig i Ganges," yttrade Westerberg, och han visste inte hur nära sanningen han kom. Jag vägrade att ta emot någonting i matväg och styrkte mig bara med litet te. Herr Singh betraktade mig allvarligt. Jag fick aldrig veta vad de tänkt och talat om mig i min frånvaro. Samtalets kvällsskift började.)

Singh Jag skulle vilja börja med ert fall, herr Jacques.

Jag Max. Namnet är Max. Glöm inte det.

Singh Nåväl, herr Max, jag är ledsen. Men vad spelar det för roll? Herr Westerberg reser på falska pass runt i hela Asien, och hans riktiga namn är inte ens Westerberg.

Westerberg Jo, det är det, men inte juridiskt.

Singh Nåväl, det är ditt namn men inte ditt lagliga namn. Och Kim har inget annat namn än Kim. Och vem kan väl någonsin få namnet Lanciai rätt? Namn har ingen betydelse. Om ni inte har något emot det, skulle jag gärna vilja fortsätta kalla er herr Jacques. Det passar er.

Jag Som ni vill, Sir.

Singh Tack. När ni överlämnade oss åt vår middag blev vi riktigt oroliga. Vi trodde att ni kanske hade lämnat oss för gott. Jag är inte beroende därav, men jag fruktar att alla de andra är ytterst beroende av era stenograferade anteckningar. Jag hoppas verkligen att våra samtal före middagen inte sårade eller skrämde er.

Jag Ni får ursäkta mig, men jag fann dem faktiskt en aning stötande.

Singh Varför?

Jag De var på gränsen till omänsklighet.

Singh Och ändå känner ni inte till fakta. Vi spekulerade endast metafysiskt.

Jag Vilka fakta har jag missat?

Singh Herr Jacques, jag misstänker att ni har kommit hit med helt andra motiv än de andra. Kim, herr Westerberg och herr Lanciai är alla här av religiösa skäl. De vill veta mer om religiösa sanningar. Men ert skäl till att vara här är något helt annat. Vad är det?

Jag Det har jag sagt. Doktor Sandy skickade mig hit.

Singh Varför?

(Jag suckade.)

Jag Ni känner förmodligen till att jag är en gammal agent från det kalla kriget. Jag är ett stycke vrakgods. Mitt sista jobb gjorde slut på mig. Jag upptäckte några mycket skumma förehavanden hos vissa läkemedelsindustrier. Jag antydde för min chef i Paris att läkemedelsindustrin var mycket mera kriminell och mäktig än alla

drogaffior i hela världen, vi hade ett gräl, och han såg till att jag hamnade på ett mentalsjukhus, från vilket jag rymde med hjälp av Kim här. Sedan kom vi hit tillsammans.

(Anmärkning: Max överdriver. Han endast tillråddes av sin Interpolchef att vila upp sig på ett vilohem, Max lydde rådet, och Kim endast övertalade honom att sedan lämna det. Kims uppgifter.)

Singh Känner ni till att AZT-industrin snabbt håller på att bli världens största affär?

Jag Jag kunde just tänka mig det.

Singh Det är dock ett typiskt västerländskt fenomen. Det är deras affär. Många genomskådar det redan som den största affärssvindeln i historien, men ingen i västvärlden får ens andas blotta tanken. Ni förstår, läkare, medicin, sjukhus, hela den baletten, är ytterst respektabel. Det är möjligt att ni i Europa och Amerika i framtiden får se den politiska makten rinna igenom politikernas händer för att i stället fastna i läkarnas. Då är det slut med demokratin, och i stället för stater kommer det att finnas nationalsjukhus för isolerandet av alla patienter i deras sängar i den lyckliga illusionen genom massmedia om att de fortfarande är medborgare. Du har alldeles rätt. Mediciner, av vad slag det vara må, är mycket mäktigare och farligare än droger, ty de är lagliga och helt vetenskapliga, fastän de utvecklats genom experiment på djur som dött på kuppen. Det är ett västerländskt vetenskapligt problem. Här i Asien föredrar vi den religiösa attityden till sådana problem, och vi kommer aldrig att acceptera läkemedelsföretag från väst som nya kolonialmakter som förslavar friska människor i påtvingat beroende av mediciner.

Lanciai Det finns människor i Europa som till och med påstår att Aids som världsepidemi är en bluff.

Singh Det kan det mycket väl vara. Vi vet inte ännu. Situationen är den, att denna så kallade världsepidemi förbryllar alla auktoriteter. Den fransman som upptäckte viruset är något så ovanligt som en vetenskapsman som offentligt förklarar att han hade fel i sina slutsatser, och han grälar nu med resten av världen. Det råder stor förvirring på området, panik har resulterat i ansvarslöshet och oordning, ingen kontrollerar något, alla är skrämde från vettet, och ingen är helt säker på ens att denna fatala sjukdom verkligen existerar.

Westerberg Är det möjligt att den inte existerar?

Singh Du kan varken utesluta den möjligheten eller möjligheten att den verkligen kan bringa mänskligheten på gränsen till utrotning. Mellan dessa båda möjligheter är allting möjligt.

Lanciai Jag känner människor i Europa som hävdar att Aids kan botas genom naturliga hälsokurer.

Singh Ingenting är omöjligt.

Westerberg Känner du verkligen till fall av Aids som har botats?

Lanciai Inte personligen, men jag har hört talas om dem.

Jag Vad är det exakt som du har hört?

Lanciai Jag har hört det sägas helt rakt upp och ner, att Aidsviruset har funnits sedan historiens födelse, att det inte är något nytt, att endast den aktuella hysterin kring upptäckten av viruset har resulterat i epidemin, och att det lätt kan botas på helt naturlig väg utan någon medicin.

Jag Vad har du för källa?

Lanciai En anonym journalist.

(Tystnad.)

Singh Varför ställer ingen den självklara frågan: Kan man lita på anonyma journalister? Den frågan skulle absolut ha ställts till herr Lanciai nu var som helst i den västerländska världen, men lyckligtvis är vi i Indien, och ni tycks alla ha förstått någonting av mentaliteten här. Jag ska ändå besvara frågan. Vi kan inte motsäga den

anonyme journalisten såvida vi inte kan bevisa att han har fel. Han kan mycket väl ha rätt. Men vi vågar inte lita på att han har rätt, ty vi vet för litet; men det vore kriminellt att utesluta den möjligheten att han kan ha rätt innan det har bevisats att han har fel. Vad tror ni om saken, herr Lanciai?

Lanciai Jag tror att Aids kan botas på helt naturlig väg om endast patienten själv tror att det är möjligt. Redan 1984 kände jag till ett fall som nästan lyckades bota sig själv från Aids genom att ta LSD.

Singh Nästan?

Lanciai Till slut blev han hindrad av sina läkare från att ta LSD. De skrattade åt honom, han stängdes på i ett sjukhus där han inte fick tillgång till den drogen, och han dog.

Singh Så världen fick aldrig veta om LSD verkligen kunde bota Aids eller inte?

Lanciai Jag har aldrig hört talas om något sådant bevisat fall än så länge.

Singh Har någon annan?

Westerberg Jag har träffat några norrmän från Bergen som faktiskt trodde på en sådan kur, men jag har aldrig hört om några resultat.

Kim Det är ett annat fenomen med denna sjukdom. Folk som lyckas bota sig från Aids blir aldrig kända.

Westerberg Varför?

Singh Det är hela tiden Juggernaut-fenomenet vi talar om. Det är det enda svar jag kan ge på den frågan. Juggernaut som sprider panik och kaos på sjukhusen, som skrämmer vetenskapsmän från vettet, som får forskare att bekämpa varandra i stället för att hjälpa varandra, så att forskningsområdet blir förvirrat av att målinriktningen blir odefinierbar, sardoniska journalister som gör obekväma uttalanden, insinuationer och artiklar i massmedia, den ständiga tillväxten av förvirring och kaos, allt vittnar om den anryckande Juggernaut...

(Här fick plötsligt doktor Singh ett epileptiskt anfall. Diskussionerna avbröts fullständigt. Kim rusade upp för att bistå honom, herr Westerberg och herr Lanciai gjorde vad de kunde, och jag hade fått nog. Detta ständiga återvändande till Juggernaut-ämnet äcklade mig. Men jag hade fått en del viktiga bekräftelser för min uppfattning om medicinmaffian. Jag behövde frisk luft högst nödvändigt och gick ut ur huset. Det var kvällen den 13 november 1992.)

Slut på fransmannens protokoll.